

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı**

**7. SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE KOLAJ TEKNİĞİ
UYGULAMALARININ SANAT EĞİTİMİNE ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

**Ezgi PEHLİVAN
(Yüksek Lisans Tezi)**

İstanbul, 2019

**T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı
Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı**

**7. SINIF GÖRSEL SANATLAR DERSİNDE KOLAJ TEKNİĞİ
UYGULAMALARININ SANAT EĞİTİMİNE ETKİSİNİN
İNCELENMESİ**

**Ezgi PEHLİVAN
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Danışman
Prof. Dr. Ümran BULUT**

İstanbul, 2019

**Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2019**

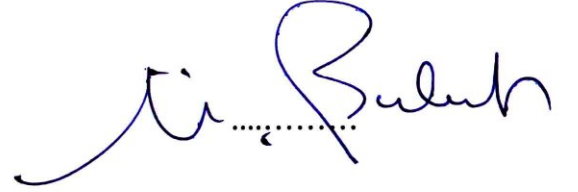
ONAY

Ezgi PEHLİVAN tarafından hazırlanan “7. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Kolaj Tekniği Uygulamalarının Sanat Eğitime Etkisinin İncelenmesi” konulu bu çalışma, 20.08.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

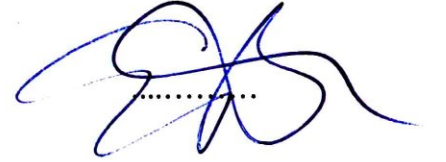
Adı Soyadı

İmza

TEZ DANIŞMANI **Prof. Dr. Ümran BULUT**

JÜRİ ÜYESİ **Prof. Dr. Erol BULUT**

JÜRİ ÜYESİ **Dr. Öğr. Üyesi Gökem Utku ALPARSLAN**

ÖZGEÇMİŞ

- 1991 Balıkesir’de doğdu.
- 2010 Balıkesir Kadriye Kemal Gürel Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinden mezun oldu.
- 2014 Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalından mezun oldu.
- 2014 Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı Yüksek Lisans Programına giriş yaptı.
- 2016 MEB’de Görsel Sanatlar öğretmenliğine başladı.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

E-Posta ezgi_kosturoglu@hotmail.com

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, 7. Sınıf Görsel Sanatlar dersinde Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma süresince hiçbir zaman yardım ve desteğini benden esirgemeyen, tüm akademik bilgi ve deneyimiyle yanımda bulunan saygıdeğer hocam, tez danışmanım Prof. Dr. Ümran BULUT'a, akademik çalışmalarımın her aşamasında yanımda bulunan kıymetli meslektaşım; Meltem KUŞÇU, çok değerli Emre Demiray ve Selen Demiray'a, bu çalışmada emeği geçen değerli öğrencilerime ve son olarak da desteğini her zaman yanımda hissettiğim anneme sonsuz teşekkürlerimi borç bilirim.

Ezgi PEHLİVAN

ÖZET

Bu araştırmada, Görsel Sanatlar dersi kapsamında ‘‘Ortaokul 7. Sınıf Görsel Sanatlar dersinde Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitimine etkisinin incelenmesi’’ amaçlanmıştır.

Araştırma, Van’ın Erciş ilçesinde yer alan Sezai Karakoç Ortaokulu’ndaki 7. Sınıf öğrencilerinden oluşan 30 deney grubu 30 kontrol grubunu kapsayan 60 öğrenciye verilen kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitimine etkisi incelenmektedir. Araştırmada ilk olarak ortaokul 7. Sınıf çocuğunun sanatsal gelişimi üzerinde durulmuş, Görsel Sanatlar dersi ders programı incelenmiş ve buna dair bir planlama yapılmıştır. Deney ve kontrol grubuna ön test uygulanmıştır. Deney grubuna kolaj tekniği hakkında bilgiler verilmiş ve kolaj tekniğini kullanan sanatçılardan Pablo Picasso, Georges Braque, Carlo Carro’dan kolaj örnekleri gösterilmiştir. Çünkü Picasso, Braque gibi sanatçılar kolaj tekniğini öğrenebilmeleri için daha kolay ve bu sanatçıların kolaj tekniğine büyük etkileri olması sebebiyle bu sanatçılar seçilmiştir. Bu sanatçıların döneminde, kolaj tekniğini ne şekilde kullandıkları öğrencilerle paylaşılmıştır. Daha sonra kolaj tekniğinin kavranmasıyla tekniğin sanatsal yeteneğe etkisinin kazanımları değerlendirilmiştir. Kontrol grubuna konu hakkında bilgi verilmemiştir. Diğer hafta her iki gruba uygulama yaptırılmıştır. Son olarak yine her iki gruba son test uygulanmıştır. Tekniğin kavranmasına yönelik katkıları ve kazanımları son test aşamasında tespit edilmiştir. Araştırma bittikten sonra deney grubundaki öğrenciler, her tür malzemeden kolaj yapabileceğini kavramıştır. Kolaj çalışmaları yaparak konunun ne derece kavranmış olması araştırılmıştır. Öğrenciler, görsel algı gelişimine odaklı bütün sanat eserlerinin üretiminde araştırmanın ayrı bir yeri olacağını düşünebilmektedir.

Araştırma nicel olup deneysel bir araştırma çalışmasıdır. Nicel araştırma sürecinde öğrencilere ön test son test uygulaması yapılmıştır. Tekniğin kavranmasına yönelik katkıları ve kazanımları, bilgi-başarı testinden yola çıkarak konunun ne kadar öğrenildiği cinsiyet de devreye girerek SPSS21 programında elde edilen veriler doğrultusunda bir değerlendirme yapılarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kolaj, Kompozisyon, Kes-yapıştır, Obje, Yerleştirme.

ABSTRACT

The purpose of this research was “Reviewing the effects of Collage technique applications for art education in secondary school 7th Grade Visual Arts class” as a part of Visual Arts class.

The research was conducted with 7th grade students from Sezai Karakoç Secondary School in the Erciş district of Van. A group of 60 students which consists of 30 from experimental group and 30 from control group, participated in the research for the effects of collage technique to visual arts education. Initially, the focus of the research was the artistic development of the 7th grade children. Therefore, the Visual Arts class curriculum was reviewed and a plan was prepared according to it. Pre tests were applied to experimental and control groups. Experimental group received information about collage technique. Also, examples of the collage technique from artists who used it, such as Pablo Picasso, Georges Braque and Carlo Carro, were shown to the experimental group. The reason for choosing artists like Picasso and Braque was that these artists had great effect to collage technique and made it easier for students to learn this technique. The usage methods of these artists in their era were explained to students. Then, after comprehending the collage technique, its effect to artistic talent was evaluated. No information about the subject were given to the control group. Both groups were asked to apply in the following week. Lastly, a final test was applied to both groups. The final test showed the gains and contributions to understanding the technique. After the research, the students in the experimental group understood how to apply the collage technique with all kinds of materials. The level of understanding were reviewed with further collage practices. Students now think that researching is a distinct part of creating art pieces focusing on visual perception development.

This quantitative research is an experimental research practice. Pre and final tests were applied to students during the quantitative research process. The gains and contributions for understanding the technique were determined with information-success test. The level of understanding was determined, by considering the gender difference, with the evaluation of the data gained from SPSS21 software.

Keywords: Collage, Composition, Copy Paste, Object, Positioning

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	i
ÖZGEÇMİŞ	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
RESİM LİSTESİ.....	x
BÖLÜM I: GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.1.1. Problem Cümlesi	1
1.1.2. Alt Problemler	2
1.2. Amaç	2
1.3. Önem	3
1.4. Sayıtlar	4
1.5. Sınırlılıklar	4
1.6. Tanımlar	4
1.7. Kısaltmalar	5
BÖLÜM II: ALANYAZIN.....	6
2.1. Ortaokul 7. Sınıf Çocuğunun Gelişim Evreleri	6
2.1.1. Jean Piaget'in Zihinsel Gelişim Kuramı	7
2.1.1.1. Jean Piaget'in Soyut İşlemler Dönemi (12 yaş ve üzeri)	7
2.2. Ortaokul 7. Sınıf Çocuğunun Sanatsal Gelişimi	8
2.3. Ortaokul 7. Sınıf Çocuğunun Kuramcılara Göre Sanatsal Gelişimi	9
2.3.1. Herbert Read'e Göre Sanatsal Gelişim	9
2.3.2. Franz Çizek'e Göre Sanatsal Gelişim	10
2.3.3. Viktor Lowenfeld'e Göre Sanatsal Gelişim	10
2.4. Kolajın Tanımı, Sanatçıları, Tekniğin Yaratıcılığa Etkisi, Çocuk İçin Önemi	11

2.4.1. Kolaj Nedir?	11
2.4.1.1. Kübist Kolaj	12
2.4.1.2. Fütürist Kolaj	13
2.4.1.3. Kostrüktivist Kolaj	14
2.4.1.4. Dadaist ve Sürrealist Kolaj	14
2.4.2. Kolaj Tekniğini Kullanan Sanatçılar	15
2.4.2.1. Pablo Picasso	15
2.4.2.2. Georges Braque	16
2.4.2.3. Juan Gris	18
2.4.2.4. Kurt Schwitters	19
2.4.2.5. Hans Arp	20
2.4.2.6. Carlo Carra	21
2.4.2.7. Gino Severini	22
2.4.2.8. Umberto Boccioni	23
2.4.2.9. Joan Miro	23
2.4.3. Kolaj Tekniğinin Yaratıcılığa Etkisi	24
2.4.4. Kolaj Tekniğinin Çocuk İçin Önemi	26
BÖLÜM III: YÖNTEM	28
3.1. Araştırmanın Modeli	28
3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu	29
3.3. Veri Toplama Araçları	29
3.3.1. Ön Test-Son Test	30
3.3.1.1. Ön Test-Son Test Uygulama Soruları	30
3.3.2. Rubric (Dereceli Puanlama Anahtarı) Uzman Görüş Formları	32
3.4. Verilerin Toplanması	33
3.5. Verilerin Çözümlemesi	33
3.6. Araştırma Uygulama Sürecine Yönelik Plan Şeması	33
3.6.1. İşlem Süreci	33
3.6.2. Görsel Sanatlar Dersi 2017/2018 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Yıllık Plan	35
BÖLÜM IV: BULGULAR	36
4.1. Pilot Çalışmaya Ait Veriler	36

4.2. Araştırma Sonucunda Ortaya ıkan Bulgular Ve Yorumlar	39
4.3. Öğrencilerin Kolaj Hakkındaki Bilgileri.....	45
4.4. Öğrencilerin Kolajı ğrendikten Sonraki Bilgileri.....	45
4.5. Öğrencilerin alışmalarının Değerlendirilmesi	45
4.5.1. Kolaj değerlendirme leği	46
BÖLÜM V: SONUÇ VE ÖNERİLER	53
5.1. Sonuç.....	53
5.2. Tartışma.....	54
5.3. neriler	54
KAYNAKÇA.....	57
EKLER	60
Ek 1: Uygulama İzni Yazısı.....	60
Ek 2: Öğrencilerin çalışmalarından rnekler	63
Ek 3: Uygulama Aşamasındaki Fotoğraflar.....	77

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 4.1. Güvenirlik katsayısı	36
Tablo 4.2. Madde Toplam Korelasyon.....	37
Tablo 4.3. Maddelerin Doğru Yanıtlanma Yüzdeleri	37
Tablo 4.4. Deney ve kontrol gruplarına ait t-testi sonucu	38
Tablo 4.5. Maddelerin güvenirlik katsayısı.....	39
Tablo 4.6. Madde toplam korelasyon.....	40
Tablo 4.7. Maddelerin Doğru Yanıtlanma Yüzdeleri	40
Tablo 4.8. Deney ve kontrol gruplarına ait t-testi	41
Tablo 4.9. Cinsiyet değişkenine göre t-testi verileri	42

RESİM LİSTESİ

Resim 2.1.	Gitar, Pablo Picasso, (Kolaj), Kömür kalem, mürekkep, pastel ve kağıt. 1913, Modern Sanatlar Müzesi, NewYork.	16
Resim 2.2.	Keman ve Pipo, Georges Braque, 1913, Modern Sanat Müzesi, Paris.....	17
Resim 2.3.	Bardak, gözlük, şişe ve çiçekler, Tuval üzerine kağıt parçaları Juan Gris, 1914.....	18
Resim 2.4.	Kağıt üzerine kağıt ve kumaş kolajı, Kurt Shwitters, 1921.....	19
Resim 2.5.	Kolaj, Hans Arp, 1917, Modern Sanatlar Müzesi, New York.....	20
Resim 2.6.	Müdahaleci Gösteri, Kolaj, Carlo Carra, 1914, Peggy Guggenheim koleksiyonu, Venedik.	21
Resim 2.7.	Arthur Cravan Portresi, kolaj, Gino Severini, 1912, Meriano Galeri, Locarno.	22
Resim 2.8.	Lancerlerin Şarjı, kolaj, Umberto Boccioni, 1915, Riccardo ve Magda Jucker Koleksiyonu, Milano.....	23
Resim 2.9.	Yapışık kağıt, kağıt üzerine kömür kalem, katranlı mukavva, duvar kağıdı Pinakothek der Moderne, Sammlung Anette und Udo Brandhorst, Münih.	24
Resim 4.1.	Ö5 Kodlu Öğrenci Çalışması.....	48
Resim 4.2.	Ö30 Kodlu Öğrenci Çalışması	49
Resim 4.3.	Ö9 Kodlu Öğrenci Çalışması.....	50
Resim 4.4.	Ö16 Kodlu Öğrenci Çalışması.....	51
Resim 4.5.	Ö20 Kodlu Öğrenci Çalışması.....	52

BÖLÜM I: GİRİŞ

Bu bölümde araştırmaya konu olan problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sınırlılıklar, varsayımlar ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem

Modern sanat dünyasında gerçeğe öykünme sona ermeye başladıkça sanatçılar yeni arayışlar içine girmeye başlamışlardır. Bununla birlikte de sanatçılar, birçok sanatsal girişime başvurmışlar ve çeşitli sanat tekniklerini denemişlerdir. Kullanılan malzeme çoğaldıkça sanatçının eseri de birçok anlam kazanmıştır. Kolaj tekniği de aslında bu amaçla oluşmaya başlamıştır. Teknik, çok eski zamanlara dayanmaktadır. Fakat kübistler dediğimiz Picasso, Braque, Carra gibi sanatçılar kolaj tekniğinin ortaya çıkmasına ve gelişmesine katkı sağlamışlardır. Bu sanatçılara kolajın öncüleri de denilebilmektedir. Araştırma esnasında kolaj tekniğinin tarihçesine inilip çalışmalar yapılmış, sanatçıları araştırılmış, sanatçı eserleri örneklerle açıklanarak analiz edilmiş, öğrencilerin anlamaları sağlanmıştır. Uygulamanın her haftasına dair çalışmalar yapılmıştır.

Bu araştırma ile öğrencilerin sanat eğitiminde farklı teknik ve materyal kullanarak ortaokul 7. Sınıf öğrencilerinin sanatsal resimleri analiz edip onları inceleyerek, farklı konu ve malzemelerle ilişki kurabilme, kompozisyon oluşturabilme, özgün bir çalışma üretebilmeleri yolunda katkı sağlamış ve öğrencilerin yeteneklerini farklı açılardan ortaya çıkarmalarına yardımcı olmuştur.

Tüm bunlar ele alındığında bu araştırmanın amacı; Görsel sanatlar dersinde öğrencilerin farklı teknik ve malzemeler kullanarak, yaratıcı etkinliklerde bulunabilmeleri, farklı eserler ortaya koyabilmelerini sağlamaktır. Gelecekte de araştırma yapacak kişilere bir ön çalışma olması ümit edilmektedir.

1.1.1. Problem Cümlesi

Kolaj tekniği, 7. sınıf ortaokul öğrencisi üzerinde sanatsal etkiler uyandırıp görsel sanatlar dersinde öğrenciye ne gibi katkıda bulunur?

1.1.2. Alt Problemler

1. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun öğrencilerin sanatsal gelişimlerine nasıl bir katkısı olmuştur?
2. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun, öğrencilerin sanatçı eserlerini incelerken eserleri sorgulama ve analiz etmeleri açısından ne gibi yararı olmuştur?
3. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun öğrencilerin kolaj uygulaması yaparken çeşitli malzemeleri kullanmaları açısından faydalı olmuş mudur?
4. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun öğrencilerin ürettikleri çalışmalara dair kendilerine ait olması ve yaptıkları diğer çalışmalarla karşılaştırabilmeleri açısından nasıl bir etkisi olmuştur?
5. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusu, müfredatta ayrılan süre için yeterli midir?
6. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusu, uygulama sürecini olumlu etkilemiş midir ve öğrencilerin sanatsal yaratıcılıklarına olumlu yansımış mıdır?

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, Ortaokul Görsel Sanatlar dersi kapsamında 7. Sınıf öğrencilerine kolaj tekniği ile sanatsal yeteneklerini ifade edecekleri çalışmalar yapabilmelerini sağlayarak yaratıcılıklarını araştırmaktır. Bu genel amaç doğrultusunda alt amaçlar ise şunlardır:

- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusu ile özgür ruhlu bireyler yetiştirmek ve kolaj tekniğini kullanacakları farklı malzemelerle o özgür ruhu dışa vurabilmeleri,
- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun öğrencilerin sanatsal yaratıcılıklarına etkileri,
- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun sanat yapıtlarını anlamlandırabilmeleri ve sorgulayabilmeleri,

- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun öğrencilerin yaptıkları çalışmalar ile kendilerine aitlik duygusu kazanması ve diğeri yaptıkları çalışmalar ile karşılaştırabilmesi,
- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun öğrenciye sunduğu katkılar ve öğrencide yarattığı farkındalıklar,
- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun müfredatta yeterli olup olmadığını görebilmek,
- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusu ile eğitim sistemimizde yer alan eksiklik ve aksaklıkları görebilmek.

1.3. Önem

Araştırmadan elde edilen bulguların;

Ortaokul öğrencilerinin kolaj tekniğini öğrenmeleri dolayısı ile özgür düşünmeleri ve yaratıcılıklarını kullanarak sanatsal çalışmalar ortaya çıkarabilmeleri önemini arz etmektedir. Bunun yanı sıra;

- Öğrencilerin kolaj konusu öğrenerek sanat eğitime katkıda bulunabilmesini sağlayacağı, her türlü malzemeyi kullanarak yapılan çalışmalarla öğrencinin özgüven oluşturmalarını sağlayacağı,
- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusu ile yaratıcı etkinliklerde bulunabilmeleri farklı teknik ve materyallerle eserler ortaya koyabilmelerini sağlayacağı,
- Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusu öğrencilerin bir çalışma yapmaya, onu tanımaya, onun hakkında kararlar vermeye ve farklı düşünebilmesine olanak sağlayacağı,
- MEB’e bağlı okullarda kolaj konusunu anlatacak Görsel Sanatlar öğretmenlerine katkı sağlayacağı,
- Kolaj konusunda araştırma yapacak kişilere önemli katkılar sağlayacağı açısından bu araştırma önemlidir.

1.4. Sayılılar

Bu araştırmanın temel sayılıları şunlardır:

- Araştırmada kullanılan kaynaklar araştırma sorunu çözümü için yeterli olduğu ve kaynakların konuyu kapsadığı varsayılmıştır.
- Örneklem evreni destekler niteliktedir.
- Bu araştırmada öğrencilere kolaj tekniği açık ve anlaşılır bir şekilde aktarılması gerektiği varsayılmıştır.
- Farklı teknik ve materyal kullanımı ile öğrencinin sanatsal yaratıcılıklarının geliştirileceği varsayılmıştır.
- Bu araştırmada öğrencinin yapacağı eserler verilen bilgiler ve gösterilen sanatçı eserlerini inceleyerek yaratıcılığını kullanacağı sanatsal çalışmalar yapacağı varsayılmıştır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırmadan elde edilen bulgular;

- 7. Sınıf Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programında yer alan “kolaj” konusu ile,
- Araştırmada kolaj konusuna dair öğrencilere açık ve anlaşılır bir şekilde verilen teorik bilgiler, öğrencilerin konuyu anlamaları ve yaptıkları uygulamalar ile,
- Araştırmacının ön test son test uygulama süreç ve işlemlerini, kendisinin yerine getirerek bulgulara ulaşması, yorumlaması ve sonuçları belirlemesi ile,
- Araştırma 4 haftalık uygulama süresi ile,
- Araştırma 2017-2019 eğitim öğretim yılında ulaşılan kaynaklar ile,
- Bu araştırma Van’ın Erciş ilçesinde yer alan Sezai Karakoç Ortaokulu’nda 7. Sınıfta öğrenim gören 30 deney grubu 30 kontrol grubu öğrencileri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Papier Colle: 1909'da Kübist ressam G. Braque tarafından yaratılan ve basılı kağıtların bir yüzey üzerine yapıştırılmasıyla oluşturulan resimsel kompozisyon. Kolajın bir türüdür.

Asamblaj: Farklı malzemelerin veya ayrı cinsten nesnelerin bir araya getirildiği üç boyutlu yapılan çalışma (Eroğlu, 2006, s.51).

1.7. Kısaltmalar

M.E.B. : Milli Eğitim Bakanlığı

G.S.D.Ö.P. : Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programı

BÖLÜM II: ALANYAZIN

2.1. Ortaokul 7. Sınıf Çocuğunun Gelişim Evreleri

İnsanın gelişiminde iki önemli dönem vardır. Bu iki dönemde insan, gelişimini en hızlı şekilde tamamlar. Bunlardan biri doğumun hemen ardından başlayan ve ikinci ayına kadar süren 1-2 aylık dönemi kapsar. İkincisi ise ergenlik dönemidir. İnsan organizması bu iki dönem içerisinde en hızlı gelişimini yaşamaktadır. Bu ergenlik dönemi çocuğun yapısal olarak gelişiminde bir sıçrama görülür. Çünkü fizyolojik olarak gelişimini sürdürürken bunun yanı sıra özgün bir kişilik olarak kendi geleceğini hazırlama sürecine de girer. Farklı düşünmeye başlar. Gizil güçlerini yeteneklerini keşfetmeye ve bunların üzerinde çalışmalara başlar. Genetik özelliklerinin yanı sıra bunun üzerine koyabileceği şeylere yoğunlaşır (Ataman, 2005, s.161-162).

Bu dönem çocukları çok çabuk sinirlendiklerinden dolayı onlara karşı daha sakın kalarak karşılık verilmelidir. Bedensel gelişimin yanı sıra duygusal, zihinsel ve sosyal olgunlukların temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle çocukların isteklerini kırmadan onlarla iletişim kurulmalıdır. Kırıcılıktan uzak durularak daha sakın bir şekilde çocuklar dinlenmelidir (Gülek, 2015, s.56-57).

Gelişim sanatın her alanından etkilenmiştir. Sanatın önemli bir özelliğidir. Durağan dönemlerinde bile etkilendiği görülmektedir (Carrol, 2012, s.376). Sanatın gerçekte bağlantılı ama gerçekte olanın dışında olması gerekmektedir. var olanın üstünde olmalıdır (Tolstoy, 2011, s.52). Gelişimin her döneminde çocuğu bireyi heyecanlandıran, sezgileri, duyguları yoluyla farklı düşüncelerini sağlayan birçok etken olmuştur. Fakat bir aracı kullanırken doğadan direk almamış onu değiştirerek ve geliştirerek ele almıştır. Örneğin bir hayvanı ele alalım. Ağaçtan koparılabilecek olan meyveye önce uzanır yalnız ona ulaşamaz. Bir sopa yardımı ile ona ulaşabilecektir fakat onu düşünemez. Başka şeylere yönelir. Doğadaki her şey sınırsızdır (Fischer, 2012, s.34). Sanatın tarihine de baktığımızda bu böyledir. Bir anda olmuş buluşlar vardır. Fakat var olanı kullanmak yerine olandan esinlenerek yeni şeyler orta çıkarılmıştır. Doğada var olanı direk almaktan ziyade olanı kullanarak yeni eserler yapılmıştır (Gombrich, 1992, s.345). Bunun yanı sıra insan düşünerek bir şeyleri geliştirir. Yaratıcı

gücü ile de bunu destekler. İşte tüm bunları yaparken de çocuğun duygularını düşüncelerini kırmadan ona aktarabilmek gerekmektedir. Alınan tavırlar sergileyebilecekleri gibi onları incitmeden anlatım yapılmaktadır.

2.1.1. Jean Piaget'in Zihinsel Gelişim Kuramı

İnsanoğlu doğumundan ölümüne kadar sürekli merak, araştırma ve buluş içerisinde. Bu yüzden de her zaman keşfetme içerisine girmiştir. Zihinsel (bilişsel) gelişim denilince Jean Piaget, Bruner ve Vygotsky akla ilk gelen kuramcılar arasındadır denilebilir.

Jean Piaget, çocukların bilişsel gelişimini dört dönemde ele almıştır. Piaget'e göre dönemler ilerledikçe sorun çözme de kolaylaşmaktadır. Bununla birlikte kavrama ve olgunluk düzeyi de artmaktadır. Gelişim her bir evreden önceki evreyle bağlı ilerleyerek devam eder. Bebeklikten başlayarak yetişkin bireyler olana dek çocuğun gelişiminde yetişkin düşüncesinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Somuttan soyuta, benmerkezcilikten içselleştirilmiş bilgi moduna ilerlemektedir. Gelişim esnasında kalıtım ve çevrenin etkisi olduğundan bahsetmektedir (Kol, 2011, s.3).

Piaget'in zihinsel gelişim kuramı dört evreden oluşmaktadır. 7. Sınıf öğrencileri Piaget'in soyut işlemler döneminde yer aldığı için bu evre ele alınacaktır.

2.1.1.1. Jean Piaget'in Soyut İşlemler Dönemi (12 yaş ve üzeri)

Piaget'in soyut işlemler dönemi olarak ele aldığı dönem, 12 yaş ve sonrası dönemi kapsamaktadır. Bu dönem çocukluktan çıkıp ergenlik dönemine girdiği için, çocuklarda değişimler görülmektedir. Benmerkezcilik hakim sürmeye başlar. Çocuk, herkesin onunla ilgilendiğini ve takip ettiğini zanneder. Yetişkinlere benzemeye çalıştığı, dahası yetişkinler gibi karar almaya başladığı bir dönemdir. Somut düşüncelerden çıkarak soyut düşünceler içerisine girer ve gerçek dünyadan çıkar. Gerçekte var olanlarla kendini sınırlamaz. Sevgi, zaman, nefret gibi duyguları kendi mantığıyla kullanır (Kol, 2011, s.6).

Bu dönem çocuklarında düşüncenin esnek bir yapıda olduğu görülmektedir. Karmaşık olayları çözmeye başlar fakat bir yetişkin kadar tecrübesi olmadığı için sorunları daha az nicelikte çözebilir. Neden sonuç ilişkisi kurarak yaklaşımlarda bulunur. Diğer

dönemlerden ayrılan özeliği de soyut düşünebiliyor olmasıdır. Çevresindeki düşünceler ile benmerkezciliğin vermiş olduğu düşünceleri arasında bir karmaşa görülebilmektedir (İsmek, 2014, s.39).

Çocuk üst düzeyde düşünmeye başlar. Zihninden çözümlemelerde bulunabilir. Bir konu hakkında savunmaya geçebilir. Gerçek olanların dışında düşünceler geliştirerek tıpkı bir yetişkin gibi düşünmeye başlamaktadır. Böylece soyutsal düşünceler devreye girmektedir.

2.2. Ortaokul 7. Sınıf Çocuğunun Sanatsal Gelişimi

Mantık dönemi olarak da bilinen bu dönem çocukları artık gerçeği yansıtmaya başlar ve bunu da resimlerinde uygular. Yakın çevresinde görmüş oldukları objelerin orantılarını, boyutlarını, derinliklerini çizgilerini çalışmalarına aktarırlar. Yaratıcılıkları fazladır fakat eleştirilmekten korktukları için yaratıcılıkları körelmeye başlayabilir. Perspektif dediğimiz tekniği uygulamaya başlarlar. Vücuttaki ayrıntıları da görürler. Ön arka fikri gelişmeye başlar. Ayrıntıya girmeye ve ayrıntıda da ışık, gölge, renk kullanmaya önem verirler. Renk faktörünü çok dikkate aldıklarından dolayı çizim ve boyamaya özen gösterirler. Yetişkinlere özenmelerinden dolayı onlar gibi çizme isteği duyarlar. Bazı zamanlar kendi resimlerini beğenmezler fakat ünlü ressamalara karşı ilgi duyabilirler. İçinde bulundukları durumdan ve benmerkezcili davranışlarından dolayı çevresindeki baskılardan çok çabuk etkilenebilirler. Kritik bir dönem olan bu yaş grubu çocuklarını; anlamaya çalışmak dertlerine ortak olmak onlar için iyi olacaktır. Bunlardan dolayı da onlar için en güzel; gerçeküstü öyküler, tarlada çalışanlar, sirk, kahramanlar, film yıldızları, korkulu temalar şeklindeki resimler yani gerçeğe ve hayal gücüne bağlı resimler olmalıdır (Ayaydın, Vural, Tuna, Yılmaz, 2009, s.134-135). Bu yaş grubu çocukları insan figürünü de ayrıntıyla çizmeye başlar. Oran orantı, boyut önemlilik arz eder (Yavuzer, 1992, s.67).

Bu dönem çocukları için cesaret verici, motive edici sözler söylemek onlara iyi gelecektir. Onların algı düzeylerine uygun örnekler göstererek düşünsel ve gözlem yönlerinin gelişmesine dikkat etmek gerekmektedir. Buna bağlı olarak da onları teşvik etmek yaratıcılıklarına olumlu etki edecek daha özgür çalışmalar ortaya koyabileceklerdir.

2.3. Ortaokul 7. Sınıf Çocuğunun Kuramcılara Göre Sanatsal Gelişimi

Bu bölümde Ortaokul çocuğunun sanatsal gelişimi incelenecektir. İnceleme Herbert Read, Franz Çizek ve Victor Lowenfeld gibi sanat eğitimcilerinin sanatsal gelişim görüşleri ışığında ele alınacaktır.

2.3.1. Herbert Read'e Göre Sanatsal Gelişim

Herbert Read, duyuların eğitime çok önem vermekte, insan gelişiminde sanatın önemli olduğunu vurgulamaktadır. Herbert Read Antikçağ filozofu Platonu örnek almaktadır. Estetik, eğitimin temeli olarak görülmekte, düzen, bütün, birliğin olduğu bir eğitim anlayışını savunmaktadır (Karayağmurlar, Tan, 2003, s.73).

Duyusal eğitiminin önemli olduğunu savunan Read, çocuğun sanatını bir bütün olarak ele almanın gerekliliğinden bahsetmektedir. Belli bir düzen karşısında her şeyin bir bütün olarak ele alınmasını savunmaktadır.

Read, sadece sanat eğitimi değil bütünsel olarak yaklaşır ve diğer eğitim alanları ile de ilişki halinde olduğu sürece eğitimin çok daha yararlı olabileceğinden bahseder. Eğitimde ne sadece sanatı öne çıkarır ne de sadece dersleri. Bir bütünlük içerisinde hepsinin olması gerektiğini savunmaktadır. Bu nedenledir ki sanat ile bilimi ayrı düşünmez, birlikte hareket etmesi gerektiğini savunmaktadır (Karayağmurlar, Tan, 2003, s.75). Şöyle ki sanat eğitiminde içinde yaşanan ekonomik koşullar bile etkili olacaktır. Çünkü ortaya çıkacak eser her şeyle bağlantı içerisinde olmalıdır. Eser de, eseri ortaya çıkaran kişi de bir bütünlük içerisinde (Batur, 2009, s.129).

Read'e göre eğitimin amacı sanatçı yetiştirmektir fakat bunu yaparken de çocuğun kendini geliştirebilmesi, aşabilmesi, topluma uyum sağlayabilmesi, insan olabilmesiyle bağlantı kurmaktadır. Bunun da temeli üreten bireyler olabilmektir (Karayağmurlar, Tan, 2003, s.77).

Read, çocuğun gelişimini görebilmek için bütünüyle bakmak gerektiğini vurgular bunu da sesler, görseller, araç ve gereçler ile bir şeyi yaratacağının öğretilmesi gerektiğinden bahsetmektedir. Birey bunları yapabildiğinde ancak tam olmuş sayılmaktadır (Ayaydın, Vural, Tuna, Yılmaz, 2009, s.23). Bu nedenledir ki Read'e göre çocuğu özgür bırakmak

ve yaratıcılığını sınırlamamak gerekmektedir. Bir bütün dahilinde çocuğun yaratıcı kimliğini ortaya çıkaracağını savunmaktadır.

2.3.2. Franz Çizek’e Göre Sanatsal Gelişim

Her çocuk farklı düşünür ve farklı şeyler anlatır. Çocuğun anlatmak istediklerini sözel olarak değil de sanat yoluyla anlatması onun için daha kolay ve yararlı olabilir. Bu nedenle de ortaya çıkan üründen çok o ürünü ortaya çıkarırken ki yaşadıkları ele alınmalıdır. Çocuğun gelişimi ancak bu şekilde takip edilebilir. Çocuk istediği şekilde resim yaptıkça sanata karşı olan ilgisi de buna göre gelişecektir. Bu yüzden dışsal faktörlere fırsat vermeden çocuğun içinden geldiğince eserler ortaya koyması sağlanmalıdır. Çizek, İngiltere’de 20. yy. başlarında öğrencileri ile birlikte bir sergi açmıştır. Resim ve ağaç oymadan oluşan bu sergiden elde edilen gelir ile bir sanat sınıfı oluşturmuştur. Sanatçı fikirleriyle eğitilen çocukların yaptıkları çalışmalar, daha sonra Metropolitan Sanat Müzesinde sergilenmiştir. Çizek’e göre çocuğun sanatsal gelişimi bir sanatçıymış gibi eğitilmesi ile gerçekleşeceği belirtilmiştir (Ayaydın, Vural, Tuna, Yılmaz, 2009, s.21-22).

2.3.3. Viktor Lowenfeld’e Göre Sanatsal Gelişim

Viktor Lowenfeld, çocuğun sanatsal gelişimini, evrenselden tikele şeklinde olması gerektiğini savunmaktadır. Bundan dolayı da çocukların ilk yaptıkları ile sonradan yapacakları resimlerinde, belirli bir çizgide gelişerek devam edeceklerinden bahsetmektedir. Lowenfeld, gözleri görmeyen öğrenciler ile görsel ve dokunsal tipler üzerine çalışmalarıyla da farklı konularda eğitimcilere örnek olmuştur (Ayaydın, Vural, Tuna, Yılmaz, 2009, s.24).

Viktor Lowenfeld bu yaş grubu çocuğunun sanatsal gelişimi için en önemlisinin doğru çizmek olduğundan bahseder. Mantık çağında olan bu yaş grubu çocuklar sebep sonuç ilişkisi kurarak resimler yaptıkları için mantık devreye girer ve detay ön planda olmaya başlar (Kutluer, 2015, s.407). bu yüzden de bu yaş grubu çocuklar daha çok gerçeğe uygun resimler yapmaktadırlar. Doğru çizmek onlar için önemlidir.

2.4. Kolajın Tanımı, Sanatçıları, Tekniğin Yaratıcılığa Etkisi, Çocuk İçin Önemi

Bu bölümde kolajın tanımı yapılmış, tarihçesine inilip kolajın akımlara göre ne şekilde ve nasıl kullanıldığına dair açıklamalarda bulunulmuş, kolaj tekniğini kullanan sanatçılar üzerinde durulmuş, tekniğin yaratıcılığa etkisi ve çocuk için öneminin ne olduğu ele alınmıştır.

2.4.1. Kolaj Nedir?

Resim sanatının başlangıcından bu yana sanatçılar her türlü çalışma ortaya çıkarmışlardır. Fakat en çok teknik olarak yağlı boyaya yönelmişlerdir. Bunun yanı sıra gelişen ve değişen hayat tarzı sanatçıları çok daha çeşitli çalışmalar yapmaya itmiştir. Bununla birlikte de kolaj tekniği oluşmaya başlamıştır.

Her tür yazılı, çizili, baskılı malzemeyi bir yüzey üzerine yapıştırarak bir kompozisyon oluşturma sanatıdır. Bazen bu kompozisyon boyalarla da oluşturulabilir. Boyalarla oluşturulan kompozisyonlarda boyanın derecesine göre kompozisyonlara dikkat edilmelidir. Açık, koyu, orta, zıt renkler vs gibi (Eroğlu, 2006, s.213).

Kolaj tekniği 10-12.yy'da Japonya da kağıtların yapıştırılmasıyla hazırlanan koşuklarla ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki şiir ve kolaj arasında bir bağlantı olduğunu görmekteyiz. Ayrıca bu bağlantı kutlamalarda da kendini göstermektedir. Fakat kolajı bir bütün olarak ele alanlar ise kübistler olmuşlardır. Sanatçı burada artık gerçeği taklit etmekten çok sanatın işlevine odaklanarak çalışmalar yapmaya başlamaktadır (Batur, 2009, s.324). Hattatlar altta kağıt olan parçaların üzerlerini boyarlar ve konturlar çizerlerdi. Oluşturulan kompozisyonlar ise metinlerden hareketle yapıldı. Tüm bu örnekler kolajın eski tarihine ışık tutmaktadır. Kraliçe Victoria zamanında yeni yıl kartlarından duvarlara ve şöminelere süslemeler yaparlardı ayrıca yastık ve yorgalarda da kumaş parçalarıyla kolaj örneklerini görmek mümkündür. Uygur Türklerinde ise deriden insan, hayvan ve bitki motifleri yapmaları kolaj örnekleri arasında sayabiliriz. Kolajı çok eski tarihlere dayamak mümkündür denilebilir. Anaokulunda dahi makas kağıt ve yapıştırıcı yardımı ile kolajlar yapılmaktadır. Hobi amaçlı da olsa bir çok kolaj örneği yapılmaktadır. Değişik malzemelerin kullanılması ile gerek pul gerek boncuk, gazete, dergi vb bir çok malzeme ile kolaj tekniği yapılmaktadır. Örneğin bir manzara resmi

yapılırken bir kelebek kanadı ya da pul kullanılabilir (Adalı, 1996, s.67). Mısırlılar heykellerin belli başlı yerlerine ve resimlerine de üç boyutlu malzemeler koyarak kolaj tekniğini kullanmışlardır. İslam sanatında da bazı mobilya ve eşyaların süslemelerinde kolaj örneklerine rastlamak mümkündür. Gerek ağaç oymacılığında gerekse kakmacılık gibi sanatlarda da kolaj örnekleri görülmektedir (Güneş, 2013, s.8). Kolaj çalışmalarında kullanılan çok farklı malzeme vardır. Dergilerden, kurutulmuş bitkilere, sakız kağıtlarından, çakıl taşlarına çok çeşit nesne kolaj tekniğine malzeme olmuştur (Bloom, 2006, s.5).

Kolaj çalışmalarında çok farklı malzemeler kullanılabilir. Kağıt, ip, kumaş, yaprak, boncuk, gazete, boya vb. bir çok malzeme ile kolaj tekniği yapılabilir. Alüminyum folyolar ile şekil vermek çok daha kolay olduğu için tercih edilebilir. Şekil ve renk ilişkisine dikkat edilerek malzemeler belli bir kompozisyon dahilinde oluşturulmalıdır. Çalışmalar gelişigüzel değil, anlam ve amaç belirlenerek sanatsal düzenlemede bulunulmalıdır (Artut, 2004, s.266-267). Tüm bunlar ele alındığında da estetik yargı göz ardı edilmemelidir. Subjektif de olsa her çalışmasının bir estetik yargısı söz konusudur (Tunalı, 2013, s.256).

2.4.1.1. Kübist Kolaj

Kübizmin gerçeklik döneminde reali yansıtmaya amacı atılmaya başlanmasıyla sanatçılar farklı işlevlerde çalışmalar yapmaya başlamışlardır (Batur, 2009, s.324). Reme kolajı keşfedenler ve getirenler kübistlerdir. Örneğin Picasso çalışmalarına fotoğraf, müze bileti gibi nesneleri eklemiş Braque ise resimlerinde harfleri kullanmasıyla kübizme farklılık katmıştır (Demir, 2012, s.7). Aslında kübizm bir geçiş sanatı olarak algılansa da geometrik şekillerle ele alınan bir sanattır. Biçimler hakimdir.

Kübistler parçalanmayı çok fazla kullanmaları sonucunda anlaşmazlık tehlikesine girdikleri için yeni arayışlar içerisine girmişlerdir. Örneğin bir şişenin yandan üstten alttan her cepheden gözükmesi karışıklık yaratmaya başlamıştır. Bundan dolayı da sanatçılar resimlerinde yalnızca boya kullanmayıp bunun yanı sıra gerçek nesneler de kullanmışlardır. Böylece çalışmalara farklı malzemeler girmesiyle kolaj tekniği kübist sanatçılarda da görülmeye başlanmıştır (Güvemli, 1982, s.150). Picasso'nun kolaj tekniğine bakıldığında daha çok düşünsellik ve biçimsel açıdan sadelik görülmektedir. Düşünsel kolajda zihinsellik, biçimsel kolaj ise kavrama yönelmektedir (Alparlan,

2018, s.79). Farklı açılardan bir kompozisyon oluşturulması ve oluşturulan görüntülerin birleştirilmesi kübistlerde ve Dadaistlerde görülmektedir. Bu da farklı nesne kullanımı dolayısı ile kolaj tekniğine bir ön çalışma yaratmaktadır (Öğüt, 2008, s.41). Picasso ve Barque her iki sanatçı da çalışmalarında temsili gerçeğin biçimsel dillere dönüştüğü görülmektedir (Şahiner, 2008, s.26).

Kübistler, kolajı çok açık ve net bir şekilde ele almaktadırlar. Kolajı, resmin bir parçası olarak görmelerinin yanı sıra onu bütünleştirmişlerdir de. Örneğin, bir tabloda çivinin olmasına karar verirler ve bunu yağlı boya ile yapmanın yanı sıra çiviye direk yapıştırmayı yeğlerler. Ya da bir resimde sigara paketini yapmaktansa resmin üstüne direk paketi yapıştırarak olduğu gibi kullanırlar. Bu da onların gerçeği ele alarak kolaj yaptıklarının önemini ortaya koymaktadır (Adalı, 1996, s.68).

Braque ve Picasso'nun çalışmalarının üstlerine farklı malzemeleri yapıştırmaları ile birlikte kolaj tekniği zamanla sürrealistler, Dadaistler ve popart sanatçıları tarafından da önem kazanmaya başlamış ve böylece yayılmıştır. Çalışmalarında örneğin Picasso gazete okuyan adam resmine gazete yapıştırmış ya da Juan Gris Lavoba tablosuna renkli bir örtü sermiş, Braque'nin Mandora resminde ise Mandolinin telleri gösterilmiştir (Kınay, 1993, s.235).

Kübizmde renk, leke, şekil, tasarım, desen, bütünlük farklı şekilde ele alınmıştır. Kübist kolajlarda ise farklı nesne ve biçimler resme aktarılmıştır. Kübist kolajlarda çağını yansıtmaya görülür. Tüm bunlardan hareketle kübist kolajlarda sanatçılar, neyi yaptıklarını anlatmalarından ziyade görmek istediklerini ele almışlardır.

2.4.1.2. Fütürist Kolaj

Kübistlerle karşılaştıkları andan itibaren onları örnek alan fütüristler, kolajın olanaklarını da kendilerine göre uyarladılar. Düzen Bozan Bildiriler adlı bir kolaj örneği ile biçimsel olarak parçalanmaları sayesinde bağlılık göstermektedir. Roma'da yer alan bir fütürist sergide dantel, saman ve tüylerden oluşan malzemeler kullanılmış ve farklı madde ile karşılaşma adı verilmiştir (Adalı, 1996, s.69). Kolaj tekniği, Marinetti'nin İtalyan öğrencilerinin Paris avangardını keşfetmesi dolayısı ile Kübizm'den Fütürizme geçmiştir (Batur, 2009, s.325).

Fütürist kolajlarda artık tek bir anı resmetmek yerine birden fazla görüntü ele alınmıştır. Dinamik hayat görülmektedir. Dinamik hayat ele alınırken de farklı malzemelerle desteklenmiştir. Yapılan eserlerde ise ışık, renk, mekanik hareket, enerji, ses titreşimleri, biçim olguları aynı anda, üst üste konular ya da iç içe geçmiş halde ele alınmıştır.

2.4.1.3. Kostrüktivist Kolaj

1920 yılından itibaren Rusya'nın resmi sanatı olan ve endüstrinin üretimle bağdaşmasını isteyen konstrüktivizm, sosyal yaşantıya dair uygun olan gerçekliğe büyük ilgi şeklindedir (Adalı, 1996, s.70).

İşlevsellikten yola çıkarak ele alınan konstrüktivizm, malzemeler ve geometrik şekillerin oluşturduğu üretim süreçleri ile birleşmektedir. Sanatsallıktan ziyade zihinsel tasarımlar ön plandadır. Fakat sanat yapıtıymış gibi yapılan ya da sergilenen üç boyutlu nesneler, işlevsel olarak ele alınmış ve temel hazırlanmıştır. Sanatçıların sanat yapmaktan çok topluma uygun tasarımlar elde etmeleri, ise işleve önem vermenin birer sonucudur. Bu da konstrüktivizmin işlevsel olma yönünü açıklamaktadır.

2.4.1.4. Dadaist ve Sürrealist Kolaj

1916 yıllarında Zürih'te ortaya çıkan Dada hareketi, Hugo Ball'un kurduğu Cabare Voltaire'ye çağırdığı sanatçılarla Dada adı verilmişti. Kübist ve Fütürist örneklerinden ayrılarak, New York'a, Almanya'ya, Paris'e kadar yayılmıştır (Adalı, 1996, s.70).

Dadaizm Almanya'da çıkarken bazı sanatçıların farklı tarzda eserler vermesiyle dikkat çekmiştir. Sanatçıların kağıtları yırtıp yapıştırmalarıyla yapmış oldukları çalışmalar ilgi görmüştür (Güvemli, 1982, s.175).

Sanat ile yaşam arasındaki sınırlılığı yok etmeye çalışan Dadaizm ile sanata karşı duruş hakimdir. Kağıt parçalarıyla düzenlenen rastgele kompozisyonları sonucunda kolaja ve asemblaja (hazır nesne kullanma) önem vermişlerdir. Aslında sanata karşı çıkarak Dünya'nın düzenine bir karşı çıkış görülmektedir.

Sürrealist çalışmaların amacı, farklı nesne ve biçimleri bir arada toplayarak, bir yüzeyde şaşırtıcı ve farklı kompozisyonlar elde etmektir (Artut, 2004, s.66). 1926 yılından sonra Joan Miro resimden başka alanlara yayılarak kolaj tekniğini kullanmaya

başlamıştır. Biçimsel yalınlığını kullandığı malzemelerle desteklemektedir (Leroy, 2006, s.76). Dada'nın küllerinden doğan sürrealizm akımı, -gerçeküstücülük- dadanın üretime dönüşmüş halidir. Var olan nesneleri gerçeküstü bir şekilde kullanarak ve onları somutluğundan çıkararak onlara gizlilik katmak amacındadırlar.

2.4.2. Kolaj Tekniğini Kullanan Sanatçılar

Bu bölümde kolaj tekniğini kullanan sanatçılar ele alınmıştır. Kolaj tekniğini; Kübist, Fütürist, Konstrüktivist, Dadaist, Sürralist sanatçıların kolaj tekniğine dair örnekleri incelenmiştir.

2.4.2.1. Pablo Picasso

“Tüm yaratıcı davranışlar, her şeyden önce yok edici davranışlardır.” Picasso (Leroy, 2006, s.21).

Kübizmin öncülerinden olan Pablo Picasso, geometrik desenlerden oluşan kompozisyonlar kullanmaktadır. Bu kompozisyonlarında da çiçekli kağıt parçalarını, yatay ve dikey formlarda ele alarak gerek düz şekiller gerekse kareli şekiller ile bütünleştirmektedir. Picasso bazı çalışmalarında, bütünden ayrılarak ek olarak renkli kağıtların maddiliğini işlemektedir (Batur, 2009, s.324). Picasso daha çok biçimi ele alarak geometrik şekiller kullanmıştır. Biçim ve renk onun için önemlidir (Antmen, 2010, s.59).

Sanat eserleri, sanatçının ona yüklediği bireysel anlamları sonucunda ortaya çıkmaktadır. Sanatçı eserini yaratma eylemi içerisinde (Mengüşoğlu, 2008, s.219). Picasso'nun farklı denemeleri sonucunda değişik tarz olarak kolaj çalışmasına yönelmesi sonucunda çalışmalarına yeni bir şey getirdi. Çalışmalarını yaparken ayrıca onlara somut nesneler de ekleyerek Dünyada var olandan farklılıklar katmıştır. Bakıldığında hiçbir işe yaramayan birçok nesneyi çalışmaları ile bağdaştırarak biçimsel yeni resimler ortaya çıkarmıştır. Üç boyutlu nesneleri de çalışmalarına ekleyerek asamblaj tekniğini de ele almıştır. Örneğin bir karton kutu değiştirilerek bir gitara, bir gazete parçası bir kemana, tahtalar natürmort çalışmalarına dönüştü (Buchholz, Zimmermann, 2005, s.38).

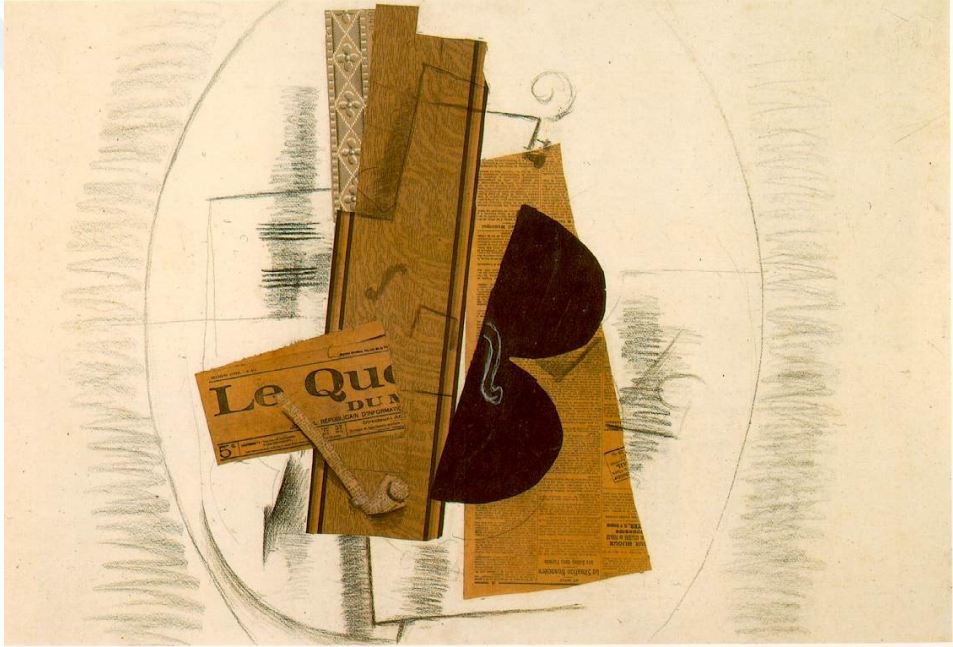
Resim 2.1. Gitar, Pablo Picasso, (Kolaj), Kömür kalem, mürekkep, pastel ve kağıt. 1913, Modern Sanatlar Müzesi, NewYork.

Farklı malzemelerle beklenmedik biçimler oluşturan Picasso, kağıtları keserek çizdiği üstüne yapıştırmıştır (Gombrich, 2011, s.576). Picasso'nun çalışmalarında hem yaşamın arka planı hem de yaşamın unsurları ön plandadır. Genel anlamda gazete ön planda duruyor fakat kağıt ve çizimlerle kompozisyon desteklenmektedir (Brockelman, 2001, s.99). Picasso bu çalışmasında da farklı malzemeleri kullanarak bir gitar resmi oluşturmuştur. Çiziminin üstüne gitar ile ilgili kağıtlar keserek bunları yapıştırmış ve bir kolaj kompozisyonu oluşturmuştur. Kullandığı kömür kalem, mürekkep ve pastel boyalar yardımı ile açık ve koyulukları, çizimini, kestiği kağıtları desteklemiştir.

2.4.2.2. Georges Braque

Georges Braque Kübizmin öncülerinden olan bir sanatçıdır. Kolaj tekniğini ise kendinden sonra gelenlere aktarmaya çalışmıştır. Georges Braque, 1912 yılında

yapıştırma kağıtlarını kullanarak önce desenlerine daha sonra da tablolarına yerleştirmiştir. Braque, kağıdın yapısını daha belirgin bir şekilde yansıtmaktadır (Batur, 2009, s.324). Braque'ın kübist etkilerini kullandığı çalışmalarında; kum ile karıştırılmış boyalar, kağıtlar, harfler ve damarlı ağaç dokusu etkileriyle kolaj örneklerini görmek mümkündür (Cumming, 2008, s.351). Picasso ve Braque resimlerinin daha okunaklı olmalarını istemelerinden dolayı farklı malzemeler ile zenginleştirerek farklı bir tarz oluşturmuşlardır. Braque, resimlerine yapıştırdığı farklı malzemelerle kesinlik duygusu vermektedir. Boşlukta bir bütünlük oluşturarak basit malzemeleri düşündürücü kılmaktadır (Antmen, 2010, s.54).

Resim 2.2. Keman ve Pipo, Georges Braque, 1913, Modern Sanat Müzesi, Paris

Georges Braque'ın, kağıt üzerine çizim yaparak ve kağıtları yapıştırarak oluşturmuş olduğu bir kolaj örneğidir. Yapıştırmış olduğu kağıtlarla kesinlik duygusunu yansıtmaktadır. Boşlukta kompozisyonlar kurarak duygularla biçime önem vermektedir.

Braque, resimlerinde dokunmayı tercih ettiği için yağlı boyaya kum karıştırmıştır. Elle dokunma ise kübistler için maddesel bir özellik taşımaktadır. Mermer ve tahta damarlara benzetme özelliği görülmektedir. Bunlarda da kolaj etkilerini yansıtmaya görülür (İpşiroğlu, 2011, s.74).

2.4.2.3. Juan Gris

Hayatının büyük bir kısmını Fransa'da geçirmiş olan İspanyol ressam Juan Gris, kübizm kurucularında üçüncü sırada yer almaktadır. Parlak ve yapıştırmış olduğu kağıtlarla kolaj tekniğini kullanan sanatçı eski bir görüntü elde etmiştir (Cumming, 2008, s.351). Çalışmalarında daha çok kurşun kalem ve füzenle çiziminden sonra, kağıtları yapıştırmasıyla bilinir (Batur, 2009, s.325). Juan Gris, çalışmalarını yaparken daha çok kağıtları değiştirilebilir parçalar halinde yapmıştır. Kırık ayna parçalarını da çok çeşitli biçimde kullanarak ele alan Juan Gris'in çalışmalarında bütünlük söz konusudur. Yapıştırmış olduğu kağıtları ve boyalarla bütünlüğü ustalıkla kullanmaktadır (Güneş, 2013, s.18). Buna bağlı olarak da çalışmanın yapısına zarar vermeden ele almıştır. Çalışmalarında daha çok karakalem ve füzeni kullanarak belli bir ritmi yakalamıştır (Kaplanoğlu, 2010, s.98).

**Resim 2.3. Bardak, gözlük, şişe ve çiçekler, Tuval üzerine kağıt parçaları
Juan Gris, 1914**

Juan Gris, bu çalışmasında tuval üzerine kağıt yapıştırarak bir kolaj örneği yapmıştır. Daha çok soyuttan somuta gitmektedir. Bunu da yaparken örneğin bir geometrik şekli bir nesneye benzeterek onu çalışmalarına yansıtmaktadır. Genel olandan özele doğru çalışmalar yapmaktadır.

2.4.2.4. Kurt Schwitters

Romantik, şairane bir sanatçı olan Schwitters, küçük ölçekli denilen “Merzbilder” tarzı kolajları ile bilinmektedir. Sokaktan toplamış olduğu malzemeleri kolajlarında çokça kullanmıştır. En büyük projesi olan büyük bir binayı farklı malzemelerle doldurmasıdır (Cumming, 2008, s.368).

Schwitters’ın kullandığı eski malzemeler, yaşantılardan kesitler sunmaktadır. Sanatçı için bu resimler yaşamın birer parçası haline geliyordu. Resim kolajlarının yanında dil kolajları da yapan sanatçı, sözleri bölerek heceler haline getirmekteydi. Bu bölmelerle de şiirler yazmaktaydı (İpşiroğlu, 2011, s.76).

Resim 2.4. Kağıt üzerine kağıt ve kumaş kolajı, Kurt Shwitters, 1921.

1920’lerde ortaya çıkan Kurt Schwitters, kolaj tekniğine farklılıklar katmıştır. Gazete kupürlerini, otobüs biletlerini, kumaş parçalarını, atık malzemeleri birbirleri ile yapıştırarak kompozisyonlar oluşturmaktadır (Gombrich, 2011, s.600).

2.4.2.5. Hans Arp

Ressam, şair ve heykaltıraş olan çok yönlü bir sanatçıdır. Dada ve Gerçeküstücülük’ün kurucularındandır. Ahşap rölyefleri kolajları ve mukavvadan kesilmiş şekilleri ve taş heykelleri ile bilinmektedir (Cumming, 2008, s.368).

Resim 2.5. Kolaj, Hans Arp, 1917, Modern Sanatlar Müzesi, New York

Renkli tahtalar, yapıştırma kağıtlar kullanarak tablolarında boyadan farklı bir çok malzeme kullanmıştır. Heykelciliğe meyilli çalışmaları vardır (Güvemli, 1982, s.175).

2.4.2.6. Carlo Carra

Fütürist ressamlar arasında öncü sayılmaktadır. Fütürizmle Kübizmi birleştiren sanatçı doğal resimler üretmeye başlamıştır (Cumming, 2008, s.375).

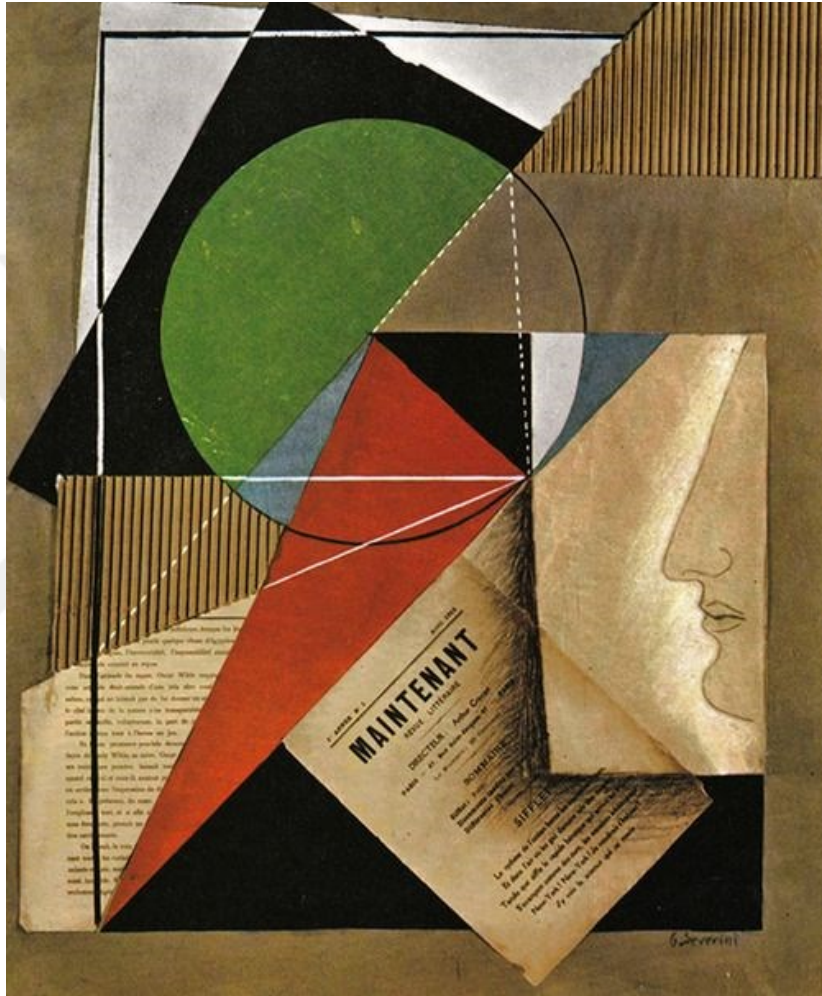

**Resim 2.6. Müdahaleci Gösteri, Kolaj, Carlo Carra, 1914,
Peggy Guggenheim koleksiyonu, Venedik.**

Carlo Carra, fütürizmin konularından olan hareketi ön plana alarak çalışmalarında hareket hakimdir. Hareketi yansıtırken de kağıtları üst üste yapıştırarak bunu göstermektedir.

2.4.2.7. Gino Severini

Fütürist sanatçılardan biri de Gino Severini'dir. Kübist resimlerden yararlanarak savaş makineleri, trenler, otobüsler, şehir sokakları gibi dinamik canlı konularda çalışmalar yapmıştır (Cumming, 2008, s.375).

Resim 2.7. Arthur Cravan Portresi, kolaj, Gino Severini, 1912, Meriano Galerisi, Locarno.

Fütürizmin hareket anlayışında yalnızca balerinler, yarış arabalarının olmadığını savunan severini, oturan bir insanın da bir dinamizm içinde olduğundan bahsetmektedir. Yukarıdaki örnekte olduğu gibi bir portrenin yapılmış olmasıyla bunu açıklamaktadır. Yanlarına yapıştırmış olduğu kağıt ve gazeteler ile de oluşturduğu kompozisyon kolaj tekniğine örnek olmaktadır.

2.4.2.8. Umberto Boccioni

Modern hayatın zıtlık ve canlılığını ele alan Boccioni, Fütürizm sanatçısıdır. Aynı zaman da heykel olan sanatçı, hız ve hareketi, kalabalıklığı ele alan eserler yapmıştır. Küçük eserler ortaya koyan sanatçı tutkulu konuları anlattığı eserlerinin bazılarında renk eklemiştir (Cumming, 2008, s.374).

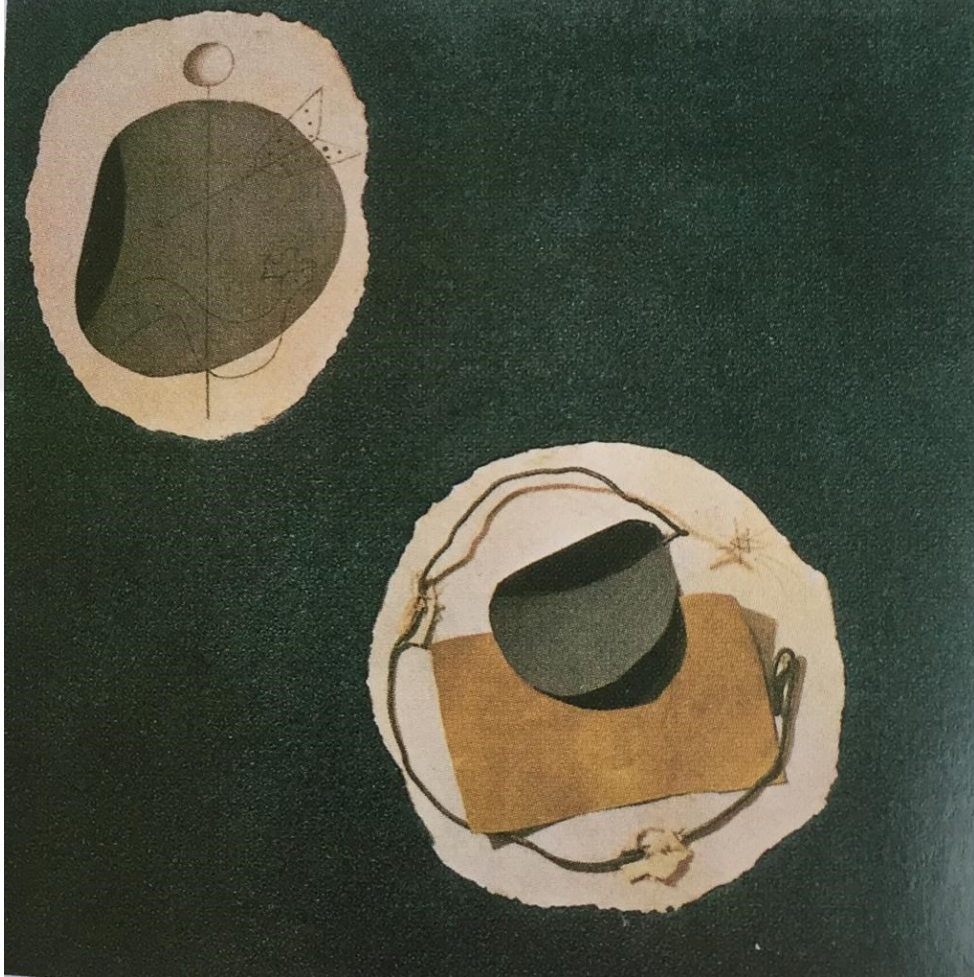
Resim 2.8. Lancerlerin Şarjı, kolaj, Umberto Boccioni, 1915, Riccardo ve Magda Jucker Koleksiyonu, Milano.

Yapmış olduğu çalışmalarda Severini, daha çok durağanlığı değil dinamizmi ele almıştır. Fütürizmin gereklerinden olan hareket onun için vazgeçilmezdir. Etrafa bakıldığında her şey hareket halinde ise öyleyse bu hareketliliği çalışmalarda da göstermek gerekmektedir düşüncesini benimsemektedir. Bundan dolayı da yukarıda yapmış olduğu çalışmada hareketi çok açık görmekteyiz. Severini, boya kullanmasıyla, resmine gazete parçaları yapıştırmasıyla ve dinamizmi ele almasıyla fütürist kolaj sanatına bir örnek oluşturmaktadır.

2.4.2.9. Joan Miro

1926 yılından sonra kolaj tekniğine yönelen Joan Miro, yaptığı çalışmalarında izleyeni hayrete düşürecek derecededir. Zeminin açık olduğu ve mukavvalarla desteklendiği

görülmektedir. Kullandığı malzemenin sıradanlığından çok kartonla kağıdı yapıştırılmıştır. Resim ve kolaj tekniğini güzel bir şekilde harmanlamıştır (Leroy, 2006, s.76).

**Resim 2.9. Yapışık kağıt, kağıt üzerine kömür kalem, katranlı mukavva, duvar kağıdı
Pinakothek der Moderne, Sammlung Anette und Udo Brandhorst, Münih.**

2.4.3. Kolaj Tekniğinin Yaratıcılığa Etkisi

Yaratıcı düşünce, nesneler ve olaylar arasında kurulmamış bağlantıları, özgün ürünler ortaya koyarak yaşama geçirmedir. Yaratıcı düşüncenin önemli bir unsuru hayal gücüdür. Hayal gücü olduğu takdirde yaratıcı düşünce de devreye girecektir. İşte bu yüzden yaratıcı düşünce ve hayal gücü birbiri ile bağlantılıdır (Artut, 2004, s.167).

Yaratıcı çocuklar genel olarak var olanı değil de kendinden de bir şeyler katarak bir çalışma ortaya koyabilmektedirler. Geleneksel yöntemlerin dışına çıkarak daha etkili

alışmalar yapabilmektedirler. Araştıarak, okuyarak, yaparak, üretetek uygulayarak çalışmalarını elde ederler. Düşünmeyi sevdikleri için de daha çok öğrenebilmektedirler (Arık, 1987, s.8). İşte bu yüzden de çocukların yaratıcılıklarını en üst noktaya getirmek gerekmektedir ki çocuklar çok daha özgür çalışmalar yapabilsin.

Özgün ürünler ortaya koyabilmek için sanat dünyasından yola çıkarak farklı tarz düşünceler içine girmek gerekmektedir. Sanat düşüncelerinin değişim ve gelişimi ile birlikte yaratıcılık ortaya çıkarak yeni sanat eserleri oluşturulabilmektedir. Bundan dolayı da hiç kimse aynı işi tekrardan yapmayacağı için özgün, tek, biricik eserler oluşmakta böylece yaratıcılık farklı düşünce yapılarıyla sanat eserlerine yansımaktadır (Becker, 2013, s.350-351).

Yaratıcılık İçin Neler Gerekli?

1. Bilgi sahibi olmak.
2. Bilmenin neleri veya neyi engellediğini bilmek.
3. Bireyin yaratıcılık bilincinin farkında olması.

Bunlar yaratıcılığın oluşumuna yardımcı olabilmektedir. Yaratıcılık için bir şeyin nasıl algılandığı, nasıl öğrenildiği ve nasıl anlatıldığı bilinmesi gerekmektedir (San, 2008, s.122). Çocuğun sanatsal gelişiminde, resim dersleri yaşadığı kültürü tanıması çevresi ve estetik bakışı açısından büyük bir önem teşkil etmektedir. Yaratıcılıklarını geliştirebilmek içinse sürekli düşünmek düşündüklerini yorumlamak, bireysel ve toplumsal katkılar yaparak gelişmelerini sağlamak gerekmektedir (Bulut, 2003, s.21-22).

Yaratıcılığın doğuştan geldiğine dair bilgilerin olmasının yanı sıra, yaratıcı düşünce sonradan da geliştirilebilen davranışlar olarak söylenebilmektedir. Yaratıcılığın belli bir yaş sınırı yoktur. Fakat ocukluk ve gençlik yıllarında sorulan ve karşılaşılan sorular, kendi duygu ve düşünceleri ile dış dünyanın birleşimi sonucunda ortaya çıkmaktadır. Yaratıcı bir zeka seviyesinin orta yaş dönemlerinde çok daha fazla kullanıldığı görülmektedir. Yaratıcılığın gelişmesi için de stresten uzak huzurlu bir ortamın olması gereklidir. Her insanın kendi iç dünyasında ve doğasında yaratıcılık söz konusudur. Fakat sosyolojik olarak bu, insandan insana değişmektedir (Artut, 2004, s.175-176).

Her çocuk ilgisi gereği yaratıcı etkinliklerde bulunabilir. Bundan dolayı da çocuğa gerekli şartlar sunulduğunda ve motive edildiğinde yaratıcılığını kullanabilecektir. Kolaj tekniğinin yaratıcılığa etkisi tartışılmaz derecede fazladır. Çünkü kolaj tekniğinde malzeme çoğaldıkça düşünce devreye girmekte ve yaratıcılık da ön plana çıkmaktadır. Çocuk algılayıp görebildiği ve algılayabildiği takdirde yaratıcılığını da ortaya çıkarabilecektir. Çocuk malzemeyi ele aldıkça onu kullanma açısından farklı farklı düşüncelere geçebilecek böylece yaratıcılık sınırlarını zorlayabilecektir. Çocukların araştırma duygularını da geliştiren kolaj tekniği, sanatsal düzenleme içerisinde yaratıcılık ile bütünleşmektedir.

2.4.4. Kolaj Tekniğinin Çocuk İçin Önemi

Sanat, her an ve her yerdedir. Bu yüzden de yaşam ve sanat iç içedir. Bu gücünü de estetikten almaktadır. Estetik olduğu sürece yaratıcılıkla da birleştiğinde sanat ortaya çıkmaktadır (Menke, 2015, s.119). Çocukların farklı duygu ve düşüncelerini ele almaları için de kolaj tekniği kesinlikle önemlidir. Kolaj tekniğinde farklı malzeme kullanılması, renkli çalışmaların yapılması çocukların daha verimli olmasına ve yaratıcılığın ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Kolaj tekniğinde kağıdı kullanırken katlama, kıvrırma, kesme açısından farklı çalışmalar yapabilen öğrenciler, bir yüzey üzerinde doku, hacim de oluşturabilmektedir. Kompozisyon oluştururken de biçim ve renk konusunu ele alarak bir bütünlük içerisinde farklı beceriler elde edebilirler. Kağıt ile yapılan işler esnasında çocuklar ilgileri dağılmadan çalışmalar yapabilirler. Bundan dolayı da kolaj tekniği çocuk için önemlidir (Artut, 2004, s.267-269).

Kolaj tekniği ile çocuklar farklı malzemelerle daha özgür çalışmalar yapabilmektedir. Kolaj çalışması hem bireysel hem de grup çalışmaları açısından olumlu etki etmektedir. Geleneksel sanata bağlı kalmak yerine daha özgür ve yenilikçi fikirlerle üretilen çalışmalar daha olumlu sonuç vermektedir (Beyoğlu, 2015, s.229). Okuldaki diğer dersler öğrencilerin dikkatini çekmek için öğretmenler farklı teknikler kullanırken resim dersinde çocuklar hayal güçlerini kullanarak ve yaratıcılıklarını da birleştirerek çalışmalar yapmaktadırlar (Erdoğan, 2007, s.98). Çocuklar, yaratıcılıklarını ortaya koyarak malzemeleri birer araç olarak ele almakta, sanatsal kompozisyonlar oluşturabilmektedirler. Gerek boyalarla gerekse kağıt, gazete, ip, çocuk vb. malzemelerle farklı çalışmalar yapabilmektedirler. Çocuklar gerek malzeme gerek konu

açısından daha özgür davranarak kolaj tekniğini daha eğlenceli olarak algılayabilmekte ve ortaya çıkarabilmektedirler. Sınırsız malzeme ile belli kalıpların dışına çıkarak, daha özgür düşünerek, kurgulayarak çalışmalarına bunu yansıtabilmektedirler.

Ortaokul yaş grubunda kolaj tekniği her yaş grubunda uygulanabilmektedir. Bu araştırmada 7. Sınıf öğrencileri seçilmiştir. 7. Sınıf öğrencilerinin soyut döneme geçmesi dolayısı ile daha farklı çalışmalar yapabileceği düşünülmüştür. Bundan dolayı ortaokul 7. Sınıflar seçilmiştir. 7. Sınıfların Kolaj tekniği uygulaması Görsel Sanatlar Dersi Öğretim Programının esnetilmiş haline uyarlanmıştır.

BÖLÜM III: YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bilimsel bir araştırma yaparken konuya dair seçimler, basamaklar, genel anlamda zaman içerisinde oluşturulur ve bir rapor haline getirilir. Bu esnada modelin hangi türden olması önemlidir. Araştırma modeli amacına uygun ve ekonomik olarak verilerin toplanıp çözümlenmesi için gerekli koşullarla düzenlenmesi gerekmektedir. Buna bağlı olarak da model tam olarak bir metot olmamalı, bir araştırma türünde kullanılacak metotların kümelenişi ve dizilişi olmalıdır (Cebeci, 1994, s.14).

Kolaj tekniğine dair kolajın tanımı tekniğin yaratıcılığa etkisi ve çocuk için öneminin araştırılmasına dayanan bu çalışmada nicel bir araştırma yöntemi kullanılmıştır. Deneysel araştırmayı gerçekleştirirken elde edilen ön test, son test verilerinin incelemesiyle toplanmıştır.

Deneysel araştırmanın bilgi kaynakları şu şekilde maddeleştirilebilir:

1. Deneye alınan madde, insan ve canlılar ile
2. Tabi bilimlerin kesinleşmiş sonuçları ile
3. Koşulları araştırmacı tarafından belirlenen denemeler şeklindedir (Cebeci, 1994, s.35).

Nicel araştırmalar, bilimsel yöntemler ile keşfetmeyi amaçlamaktadır. Nicel araştırmalarda, hipotezler ve teoriyi test etme amacı vardır. Hipotezlerin doğru olması test edilirken deneysel veriler kullanılmaktadır (Johnson ve Christensen, 2014, s.33).

Bu amaçla bu araştırmada deneysel bir metot yöntemi izlenmiştir. Öncelikle konu belirlenmiş, konuya dair bir ön test yapılmış, ders esnasında sunum yapılmış, öğrencilerin konuyu kavrayıp kavramadığı kontrol ve test edilmiş, akabinde uygulamaya geçilmiştir. Tüm bunlar yapılırken deneysel veriler gözden geçirilmiş ve rapor oluşturulmuştur. Sonucunda ise çocukların kolaj tekniğini ne şekilde ve ne derece öğrendiğine ulaşılmıştır. Kolaj tekniğinin öğrenci için önemi tespit edilmiştir. Yaratıcılığa nasıl katkıda bulunduğu, malzemeleri ne derece kullanabildiği, ne kadar çok çeşit malzeme kullanabildiği ele alınmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem/Çalışma Grubu

Evrenin büyüklüğü ve çokluğu göz önüne alındığında bütün elemanlara ulaşmanın mümkün olmadığı durumlarda evrenin içinden seçilen örnek gruba örneklem denmektedir. Evrenin tamamına ulaşıldığı ve tümünden bilgi alındığı takdirde örnekleme ihtiyaç yoktur. Bu sebeple genellenmenin mümkün olduğu kadar gerçeği ifade etmesi söz konusu olmalıdır. Nicel ve nitel anlamda evreni temsil edemeyecek durumda çıkan sonuçlar örneklem olarak kabul edilemez ve genellenemez. Örneğin bir kazan suyun yapısını incelemek için kazanın içindeki suyun tamamını incelemeye gerek yoktur. Az bir su ile ayrıştırma yapılabilir (Cebeci, 1994, s.50).

Araştırmanın örnekleme Ortaokul 7. Sınıfta öğrenim gören 30 deney grubu 30 kontrol grubu olmak üzere 60 öğrenciden oluşmaktadır. Nicel bir araştırmadır.

3.3. Veri Toplama Araçları

“Doğru ve iyileri, zararlı ve gereksizlerden ayırt etmek, yontulmamış bir mermer taşından Diana ve Minerva’nın heykelini çıkarmak kadar güçtür.” Sözüyle Descartes konuyu olabildiğince çözümleyip yorumlayarak kaynaklardan elde edilen bilgilerle de raporlaştırmak gerektiğini vurgulamaktadır. Araştırmanın bu bölümünde çalışma boyunca bilgi ve bulgular araştırılarak problemin çözüm noktasına gidilmekte. Sonuçların güvenilir ve geçerli olması için yorumlamaların da mantıklı ve tutarlı olması gerekmektedir (Cebeci, 1994, s.115-116).

Kolaj tekniği konusuna bağlı kalınarak genel bir literatür taraması yapılmıştır. Kolaj tekniğine dair verilerin toplanmasında kullanılan araçlar şunlardır:

Kitaplar,

Dergiler,

Tezler,

Makaleler,

İnternet kaynakları,

Yazılı ve görsel dokümanlar,

Konuyla ilgili uzman görüşleri ve kaynaklar...

Tüm veriler toplanıp incelenerek analiz edilmiş ve bir rapor oluşturulmuştur. Bütün bu veriler sonucunda özgün bir bakış açısıyla öğrencilerin görüşleri ve uygulama becerileri ile kolaj tekniğinin kavranması sağlanarak ve sanatsal yeteneğe, görsel algıya katkısı değerlendirilmiştir.

3.3.1. Ön Test-Son Test

Ön Testte, öğrenciler sınıf ortamında toplanır. Öğrencilere verilen kolaj tekniğine dair ön test soruları çözülmüştür. Daha sonra öğrencilerin anket kâğıtları toplanmıştır. Daha sonra konu anlatılmış, sonrasında da; sunum, uygulama, eser görselleri ve kolaj tekniği ile ilgili örnekler gösterilmiştir, öğrencilere verilen anket sorularını tekrar çözmeleri istenmiştir. Çözülen sorular değerlendirilip daha önce çözdükleri sorularla karşılaştırılarak analiz edilip aradaki fark tespit edilmiştir.

3.3.1.1. Ön Test-Son Test Uygulama Soruları

Araştırma için hazırlanan ön test son test soruları literatür taraması sonucunda hazırlanmış ve uzman görüşü alınarak çocuklara uygulanmıştır.

Sorular ve Cevaplar

Ad Soyad:

Sınıfı, No:

1. Kolaj tekniği nedir?

- A) Işık gölge sanatıdır.
- B) Sanatta sürekliliği, değişkenliği, hareketliliği savunan bir tekniktir.
- C) Birbirinden farklı malzemeleri keserek, yırtarak yapıştırmaaktır.
- D) Yeniden doğuş anlamına gelmektedir.

2. Aşağıdaki resimlerden hangisi kolaj tekniği ile yapılmıştır?

3. Aşağıdaki sanatçılardan hangisi kolaj tekniğini kullanmıştır?

A) Michelangelo

B) Van Gogh

C) Picasso

D) Jan Van Eyck

4. Kolaj tekniği en çok hangi akımla bilinmektedir?

A) Kübizm

B) Barok

C) Ekspresyonizm

D) Realizm

5. Kolaj, modern kültürde aşağıdakilerden hangisi olarak adlandırılmaktadır?

A) Pop-art

B) Op-art

C) Minimalizm

D) Süpramatizm

6. 20 yüzyılda ve gibi sanatçılar kolaj tekniği üzerinde önemli eserler oluşturmuşlardır.

A) Picasso ve Braque

B) Da Vinci ve Jack Louis David

C) Caravaggio ve Monet

D) Degas ve Manet

7. Kolaj tekniğinde amaç bir yüzey üzerinde iki boyutlu görsel bir kompozisyon oluşturmaktır.

D () Y ()

8. Claude Monet ve Camille Pissarro kolaj tekniğini kullanan sanatçılardandır.

D () Y ()

9. Kolaj tekniğinde gazete, dergi, ip, bocuk gibi malzemeler kullanılır.

D () Y ()

10. Kolaj çalışması ile kara kalem bir arada kullanılabilir.

D () Y ()

Cevaplar:

1)C 2)B 3)C 4)A 5)A 6)A 7)Doğru 8)Yanlış 9)Doğru 10)Doğru

3.3.2. Rubric (Dereceli Puanlama Anahtarı) Uzman Görüş Formları

Rubric, dereceli puanlama ölçeği doğrultusunda öğrencilerin yapmış oldukları çalışmaların yeterli ve yetersiz olmasına bağlı olarak değerlendirilmesi sağlandı.

	Ölçütler	Gerekli	Yararlı/Yetersiz	Gereksiz	Kapsam Geçerlilik
1.	Kompozisyon	5			5
2.	Özgünlük	5			5
3.	Görsel Algı	5			5
4.	Materyal kullanımı	5			5
5.	Konuyu öğrenme	5			5
6.	Uzman Sayısı	4			

Tasarlanan Rubric, Lavshe tekniğiyle kapsam geçerliliği çıkarılmış ve ortaya çıkan sonuçlar Rubric geçerliliğinin olduğunu göstermektedir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin toplanması, yerli ve yabancı literatürün taranması, gerekli yerlerden izin alınarak örneklem kapsamına giren öğrencilerle uygulama yapılması şeklinde olmuştur.

Deneyisel araştırma yapılmış ve bu araştırma da verilerin toplanması; araştırmanın durumuna, sorulan sorulara, araştırmacının kişisel çalışmalarına göre değişkenlik göstermesi mümkündür.

Belirlenen veri toplama araçları Van ilinin Erciş ilçesi Sezai Karakoç Ortaokulunda yapılan uygulama ile birleştirilerek ele alınmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Araştırma çalışmasında öncelikle konu bulunup kime neye yapılacağı belirlendikten sonra plan dahilinde çalışmalar yürütülmüştür. Sonrasında toplanılan veriler analiz edilip sentezlenmiştir.

Araştırma için hazırlanan sunum ile uygulama çalışması, 7. Sınıf öğrencilerinin kolaj tekniği hakkındaki bilgi ve becerilerinin, sunum ve uygulamanın öncesi ve sonrasında öğrencide bir değişimin olup olmadığı analiz edilmiş olup araştırma, 30 deney grubu 30 kontrol grubu olmak üzere 60 öğrenciyle yapılan deneyel bir araştırma çalışmasıdır.

3.6. Araştırma Uygulama Sürecine Yönelik Plan Şeması

- 02.04.2018 Ön test Sorularının Çözülmesi
- 02-09.04.2018 Konu Sunu Anlatımı
- 16.04.2018 Uygulama Yaptırma
- 23.04.2018 Son Test Sorularının Çözülmesi

3.6.1. İşlem Süreci

Bu çalışmanın planlanmasında öncelikle araştırmaya dair literatür taraması yapılmıştır. Daha sonra konuya dair tüm sorular cevaplandırılarak uygulama aşamasına geçilmiştir.

Bunların öncesinde uygulama izni için okuldan valilik onayına dair uygulama izni alınmış ve toplanılan veriler hazırlanarak çalışma başlatılmıştır. Çalışma GSDÖP incelenerek ve çerçeve program hazırlanması dahilinde yapılmıştır. Çalışmanın takvimi şu şekildedir. İlk hafta ön test uygulaması ile öğrencilerin konuya dair bilgilerinin olup olmadığı saptanmıştır. İkinci hafta konu anlatımı yapılarak çocukların kolaj tekniğine dair bilgi verilerek ve görsellerle desteklenerek konunun kavranması sağlanmıştır. Üçüncü hafta konuya dair uygulama yapılmıştır. Çocuklar konudan anladıklarını uygulama yaparak çalışmalarına aktarmışlardır. Dördüncü hafta son test uygulaması ile konunun ne kadar kavranıp kavranmadığı son test yöntemiyle yapılmıştır. Dört haftalık bir uygulama çalışması sonucunda çocukların konuyu kavrayıp kavramadığı SPSS21 programında incelenerek veriler elde edilmiştir.

3.6.2. Görsel Sanatlar Dersi 2017/2018 Eğitim Öğretim Yılı 7. Sınıf Yıllık Plan

Sezai Karakoç Ortaokulu							
Ay	Hafta	Saat	Kazanımlar	Etkinlikler	Açıklamalar	Ara Disiplinler ve Atatürkçülük Diğer Derslerle İlişkilendirme	Ölçme ve Değerlendirme
Mart	26 – 30 Mart	1	3. Nesne ve figürleri yalın bir anlayışla geometrik biçimlere dönüştürür.	Perspektif (Konu anlatılacak. Perspektif kaçışları örneklendirilecek.)	Video Fotoğraf vs.		
Nisan	02– 06 Nisan	1	Kolaj tekniğine dair ön bilgiyi ölçme. Kolaj hakkında bilinenler hakkında konuşma	Kolaj çalışmasına dair ön test. Kolaj tekniği nedir, önemi, sanatçıları, örnek resimler.	Defter, kara kalem, elışı kağıdı, gazete, ip, dergi, füzlen, pastel boya	23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	 Ölçme ve değerlendirmede doğru-yanlış, kısa cevaplı, çoktan seçmeli, kontrol listesi, rubrikler, grup değerlendirme formları, proje değerlendirme formu, performans değerlendirme formu, sunum dosyası, eskiz defteri vb. yararlanılır.
	09 - 13 Nisan	1	6. Kolaj tekniğine dair 1. Bir eserin, görsel sanatların hangi dalına ait olduğunu ayırt eder.	Kolaj tekniği nedir, önemi, sanatçıları, örnek resimleri inceleme, analiz etme. Kolaj çalışmasına dair çalışmalar yapma.	Defter, kara kalem, elışı kağıdı, gazete, ip, dergi, füzlen, pastel boya		
	16– 20 Nisan	1	4. Çalışmalarında ve izlediği sanat eserlerinde görsel biçimlendirme öğelerini ayırt eder.				
	23 – 27 Nisan	1	5. Sanatsal düzenleme ilkelerine doğadan ve çevresinden örnekler gösterir. Kolaj tekniğini çalışmalarına yansıtır. Farklı malzemeyi kullanabilmeyi öğrenir.	Kolaj tekniğine dair Son test uygulaması Yapılan çalışmalar hakkında yorumlar çıkarımlar.	Defter, kara kalem, elışı kağıdı, gazete, ip, dergi, füzlen, pastel boya Karışık Teknik		

BÖLÜM IV: BULGULAR

Bu bölümde tezde uygulanan deneysel araştırma neticesinde elde edilen nicel verilerin analiz edilip sentezlenmesi, araştırma esnasında tüm soruların cevaplanması, elde edilen bütün bulgular ele alınarak sunulmuş ve yorumlanmıştır.

Araştırma verilerine ilişkin bulgular 4 haftalık ders programı uygulama süresi içerisinde çalışma grubu öğrencilerinin etkin katılımıyla yapılmıştır. Farklı malzemelerle oluşturulan öğrencilerin kolaj çalışmalarının Görsel Sanatlar dersinde etkililiği ve öğrenciye kattığı önem değerlendirilmiştir.

4.1. Pilot Çalışmaya Ait Veriler

Kolaj eğitimine yönelik hazırlanan program ile ilgili yapılan pilot çalışma, 20 kişi ile yürütülmüştür. Her biri 7. sınıf öğrencisi olan 10 kişi kontrol grubunu oluştururken, 10 kişi de deney grubunu oluşturmuştur. Katılımcılara eğitimden önce ve sonra olmak üzere 10'ar adet soru yöneltilmiştir. Veriler, öntest ve son test verileri olarak değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol grupları, rastgele seçilerek oluşturulmuştur.

Testleri meydana getiren 10'ar adet sorunun korelasyon, güvenirlik ve madde güçleri, bu pilot çalışmada incelenmiştir. Buna göre Tablo 4.1'de de gösterildiği gibi $\alpha = 0,755$ değeri ile yüksek düzeyde güvenilir olduğu görülmektedir.

Tablo 4.1. Güvenirlik katsayısı

Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
,755	10

Tablo 4. 2'de gösterildiği gibi madde toplam korelasyonlarının sadece 10. soruda düşük çıktığı görülmektedir. Bunun yanı sıra cronbach's α değerleri göz önüne alınarak, bu düşük değer göz ardı edilebileceği görülmektedir. Bu sorunun korelasyonunun düşük çıkmasının sebebi de doğru yanlış şeklinde bir soru tipi olmasından kaynaklanabilmektedir.

Tablo 4.2. Madde Toplam Korelasyon

	Madde silinirse ortalama	Madde silinirse varyans	Madde toplam korelasyon	Madde silinirse güvenirlilik
Soru1	5,63	6,033	,225	,756
Soru2	5,70	6,148	,092	,772
Soru3	5,93	4,754	,673	,693
Soru4	6,13	4,671	,717	,685
Soru5	6,13	4,533	,793	,672
Soru6	5,80	5,338	,445	,731
Soru7	5,83	5,316	,433	,732
Soru8	5,87	5,223	,462	,728
Soru9	5,77	5,633	,316	,748
Soru10	6,00	6,138	,027	,792

Madde güçlüğü ise Tablo 4.3'te verilmiştir. Buna göre en çok doğru yanıtlanan soru birinci soru olduğu görülmektedir. Bunun sebebi konunun ana hatlarını belli eden bir soru olmasından kaynaklanmaktadır. En az doğru yanıtlanan soru ise 4. ve 5. sorular olduğu görülmektedir. Bunların sebebi de daha fazla bilgi odaklı soru yapısına sahip olmalarından kaynaklanmaktadır.

Tablo 4.3. Maddelerin Doğru Yanıtlanma Yüzdeleri

Soru Sayısı	Doğru Yanıtlanma Yüzdesi
Soru1	90
Soru2	83
Soru3	60
Soru4	40
Soru5	40
Soru6	73
Soru7	70
Soru8	67
Soru9	77
Soru10	53

Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin kolaj tekniği bilgilerini geliştirmek için deneysel bir çalışma yapılmıştır. Yapılan çalışmada deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Deneysel desenlerde hesaplama ve yorumlama bakımından en kolay teknik, iki grubun

öntest-sontest fark puanlarına ait ortalama puanlar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını test etmek için kullanılan ilişkisiz gruplar için t-testidir.

Varsayımlar:

İki grup birbirinden bağımsızdır.

Bağımlı değişken en az aralık ya da oran ölçeğindedir.

İki grubun evrenlerindeki varyansları homojendir.

H_0 = Kolaj tekniğine ait hazırlanan programı alan ve almayan 7. sınıf öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_1 = Kolaj tekniğine ait hazırlanan programı alan ve almayan 7. sınıf öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Kolaj tekniği programına ait öntest ve sontest puanları farkı bulunmuş ve ilişkisiz t-testi ile deney ve kontrol grupları açısından değerlendirilmiştir. Buna göre deney ve kontrol grubunun öntest-sontest fark puanları aralarında anlamlı bir fark olduğunu belirten H_1 hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 4.4. Deney ve kontrol gruplarına ait t-testi sonucu

Grup	N	$\bar{X}$	S	Sd	T	P
Kontrol	10	-2	17,511	18	-5,519	0,000
Deney	10	42	18,135			

Tablo 4.4'te belirtildiği gibi, kolaj eğitim programını alan 7. sınıf öğrencilerinin kolaj bilgi düzeyi ($X=42$), programı almayan 7. sınıf öğrencilerine göre ($X=-2$) daha yüksektir. Bu durum, kolaj eğitimi için hazırlanan programın etkili olduğu sonucunu vermektedir.

$$\text{Etki büyüklüğü} = \eta^2 = \frac{t^2}{t^2 + (n_1 + n_2 - 2)} = 0,628$$

Eta kare sonucuna göre, analiz için oldukça geniş bir etki büyüklüğü söz konusu olduğu söylenebilir.

SPSS 21 programı kullanılarak, pilot uygulamada kullanılan anketin korelasyon, güvenirlik, madde gücü ve etki büyüklüğü hesaplanmıştır. Elde edilen sayısal veriler

incelenmiş ve uzman görüşü de alınarak, anketin tez çalışmasında kullanılabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. Araştırma Sonucunda Ortaya Çıkan Bulgular Ve Yorumlar

Bu çalışmada, kolaj tekniğinin 7. sınıf çocukları için sanat eğitiminin incelenmesi üzerinde durulmuştur. Öncelikle öğrencilerin kolaj tekniğini ne derece bildiğine dair ön test yapılmıştır. Daha sonra öğrencilere yönelik bir slayt gösterisi ile konuya dair bilgi verilerek çocukların kolaj hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır. Daha sonra konuya dair uygulama yapılmış son olarak da son test uygulanarak çocukların konuyu ne derece kavrayıp kavramadığı kontrol edilmiştir. Bu çalışmaların tümü SPSS21 programında incelenmiştir.

Çalışmaya katılan 30 öğrenci kontrol grubunu oluştururken, 30 öğrenci deney grubunu oluşturmuştur. Toplamda 60 öğrencinin katıldığı çalışma öncelikli olarak kolaj eğitimi programının etkililiğini araştırmak üzere yapılmıştır. İkinci aşamada ise cinsiyete dayalı olarak kız ve erkekler arasında kolaj tekniğini anlama boyutunda anlamlı bir fark olup olmadığı incelenmiştir.

Çalışmada kullanılan ankete ait güvenirlik katsayısı Cronbach α değeri hesaplanmıştır. Tablo 4.5'te güvenirlik değeri verilmiştir. Anketin güvenirliğinin yüksek düzeyde olduğu görülmektedir ($\alpha=0,704$). Verilere ait Z değerleri incelendiğinde herhangi bir uç değere rastlanmadığı görülmektedir. Bu sayede veri kaybı yaşanmadığı söylenebilir.

Tablo 4.5. Maddelerin güvenirlik katsayısı

Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
,704	10

Tablo 4.6'da gösterildiği gibi madde toplam korelasyonlarının uygun aralıklarda olduğu görülmektedir. Bu açıdan da güvenirliğin yüksek olduğu söylenebilir. Yapılan çalışmanın olumlu yönde olduğu incelenmiştir.

Tablo 4.6. Madde toplam korelasyon

	Madde silinirse ortalama	Madde silinirse varyans	Madde toplam korelasyon	Madde silinirse güvenirlilik
Soru1	5,70	4,909	,293	,693
Soru2	5,64	5,198	,166	,708
Soru3	5,93	4,198	,549	,645
Soru4	6,11	3,920	,710	,611
Soru5	6,12	4,176	,565	,642
Soru6	5,83	4,410	,475	,661
Soru7	5,83	4,927	,199	,710
Soru8	5,92	4,792	,242	,704
Soru9	5,67	4,966	,295	,692
Soru10	5,93	4,984	,148	,721

Ankete ait maddelerin güçlüğü Tablo 4.7’de verilmiştir. Doğru yanıtlanma yüzdeleri verildiğinde en çok Soru2’nin, en az Soru5’in doğru yanıtlandığı görülmektedir. Bunların sebebi de soru2’nin görselliğe dayalı bir soru olmasından kaynaklanabilmektedir. Görsel olmasından dolayı akılda kalıcılığı daha yüksek olduğu söylenebilmektedir. Soru5’in de düşük olmasının sebebi konuya dair zor bir soru olmasından kaynaklanabilmektedir. Ayrıntıya dayalı bir soru olması açısından da doğru yanıtlanmanın az olduğu saptanmıştır.

Tablo 4.7. Maddelerin Doğru Yanıtlanma Yüzdeleri

Soru Sayısı	Doğru Yanıtlanma Yüzdesi
Soru1	82
Soru2	88
Soru3	59
Soru4	41
Soru5	40
Soru6	69
Soru7	69
Soru8	60
Soru9	86
Soru10	59

Kolaj tekniği ile ilgili yapılan bu çalışmada, iki grubun öntest-sontest fark puanlarına ait ortalama puanlar arasında anlamlı bir farkın olup olmadığını test etmek üzere ilişkisiz gruplar için t-testi kullanılmıştır. Çalışmaya ait hipotezler şu şekilde ifade edilmiştir:

H_{10} = Kolaj tekniğine ait hazırlanan programı alan ve almayan 7. sınıf öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

H_{11} = Kolaj tekniğine ait hazırlanan programı alan ve almayan 7. sınıf öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

Tablo 4.8. Deney ve kontrol gruplarına ait t-testi

Grup	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	P
Kontrol	30	0	20,341	58	-8,464	0,000
Deney	30	41	17,366			

Kolaj tekniği programına ait öntest ve sontest puanları farkı bulunmuş ve ilişkisiz t-testi ile deney ve kontrol grupları açısından değerlendirilmiştir. Buna göre deney ve kontrol grubunun öntest-sontest fark puanları arasında anlamlı bir fark ($p<0.01$) olduğunu belirten H_{11} hipotezi kabul edilmiştir. Kolaj eğitim programını alan 7. sınıf öğrencilerinin kolaj bilgi düzeyi ($X=41$), programı almayan 7. sınıf öğrencilerine göre ($X=0$) daha yüksektir. Bu durum, kolaj eğitimi için hazırlanan programın etkili olduğu sonucunu vermektedir.

Kolaj eğitimi alan öğrencilerin kontrol ve deney grupları bazında, cinsiyet faktörüne göre öntest ve sontest puanları arasında anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığı da çalışma kapsamında değerlendirmeye alınmıştır. Cinsiyet faktörüne göre oluşturulan hipotezler şu şekilde tanımlanmıştır:

H_{20} = Kolaj tekniğine ait hazırlanan programı alan 7. sınıf kız ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark yoktur.

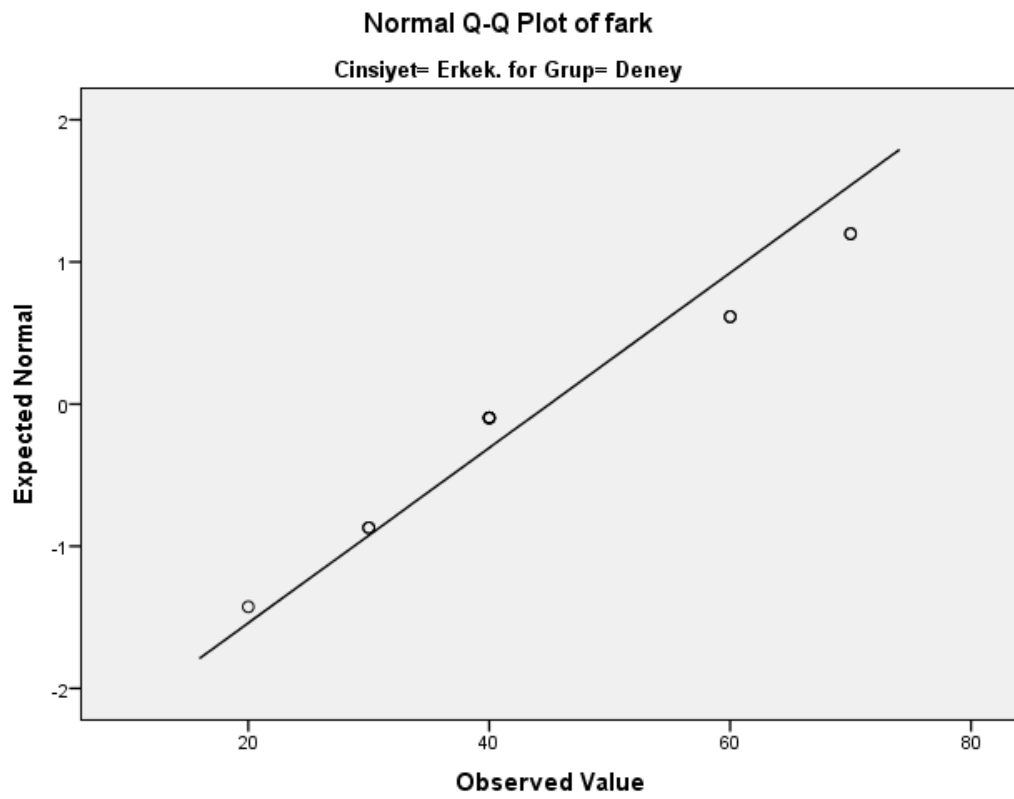
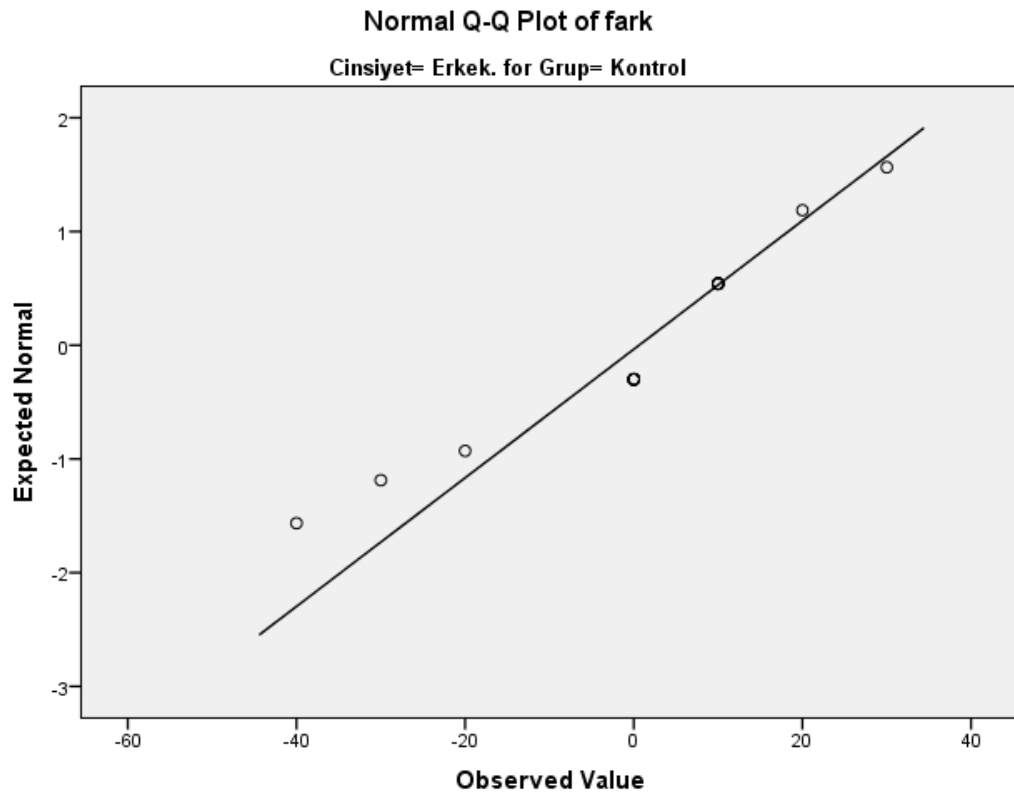
H_{21} = Kolaj tekniğine ait hazırlanan programı alan 7. sınıf kız ve erkek öğrencilerin puanları arasında anlamlı bir fark vardır.

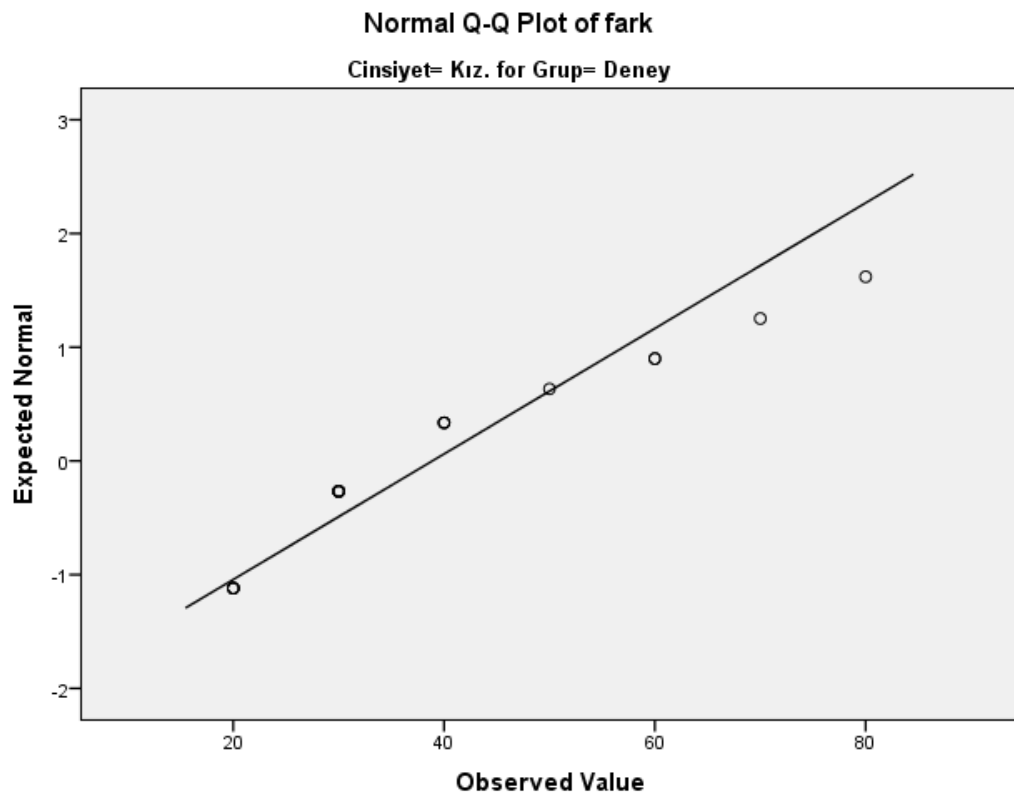
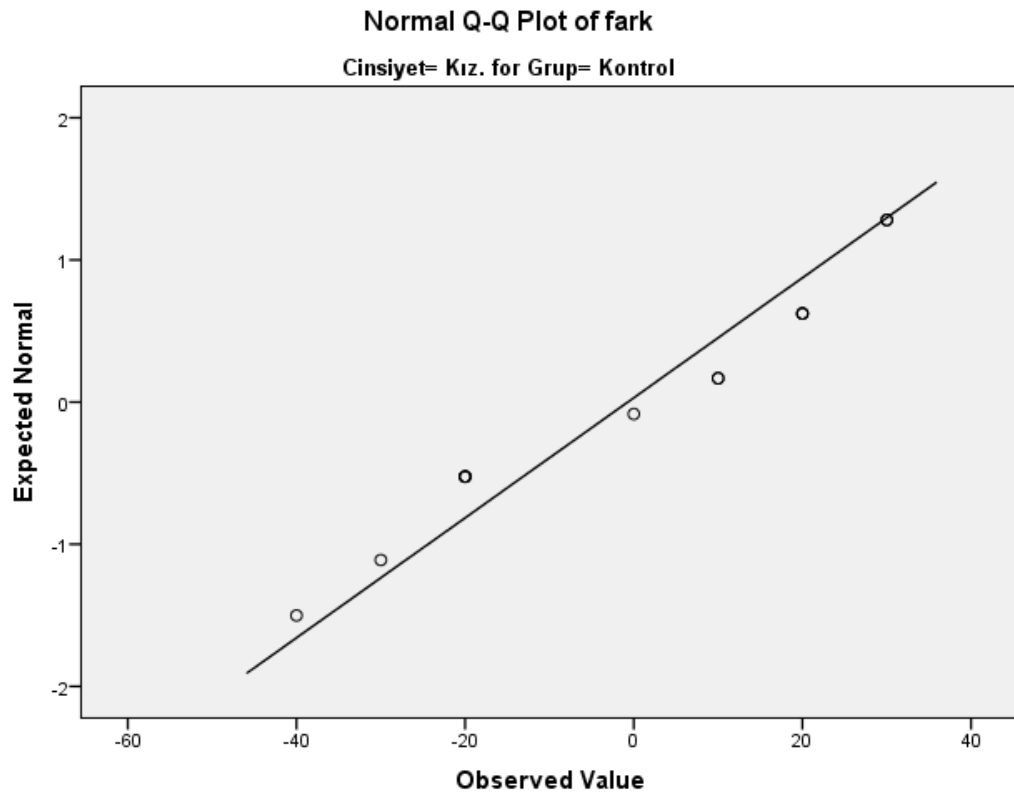
Tablo 4.9. Cinsiyet değişkenine göre t-testi verileri

	Grup	N	$\bar{X}$	S	Sd	T	P
Kontrol	Erkek	16	0,625	17689	28	0,177	0,861
	Kız	14	-0,714	23,685			
Deney	Erkek	12	45	16,236	28	0,942	0,354
	Kız	18	38,888	18,113			

Cinsiyet değişkenine göre ilişkisiz t-testi deney ve kontrol grupları için gerçekleştirilmiştir. Cinsiyet değişkenine göre deney ve kontrol grupları puanları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). H_{20} hipotezi kabul edilmiştir. Erkek öğrencilerin ortalamaları (kontrol $X= 0,625$; deney $X= 45$) kız öğrencilerin ortalamalarından (kontrol $X= -0,714$; deney $X= 38,888$) yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortalamalar incelendiğinde hem kontrol grubunda, hem deney grubunda erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre daha yüksek puan aldıkları görülmektedir.

Cinsiyet değişkenine göre deney ve kontrol gruplarının öntest sontest fark puanlarına ait saçılım grafikleri incelendiğinde, verilerin normal dağılım gösterdiği görülmektedir. Bundan dolayı da cinsiyet faktörüne bağlı olarak yapılan inceleme normal düzeydedir.

Tüm bunlardan hareketle özetle şunlar söylenebilir. Yapılan kolaj çalışması SPSS21 programında ele alınmış nicel bir araştırma çalışmasıdır. Elde edilen veriler sonucunda öğrenciler üzerinde olumlu bir etki göstermiştir. Konuya dair öğrencilerin bilgi düzeyi artmış ve kolaja dair birçok şey öğrenmişlerdir.

4.3. Öğrencilerin Kolaj Hakkındaki Bilgileri

Konu anlatılmadan önce ön test sorularının öğrencilere verilmesi ile konuya dair bilginin olup olmadığı tespit edildi. Öğrenciler konu anlatılmadan önce kolaj tekniğine dair az bir bilgiye sahiptiler. Ön test sorularında da çok fazla doğru cevaplarla karşılaşmadı. Yalnızca kendilerince bildikleri kadar cevaplamalar görüldü. Kolajı yalnızca fotoğraflarını düzenlerken belli programlar çerçevesinde bildiklerini söylediler. Gerek sosyal medya üzerinden gerek iletişim araçları üzerinden birkaç fotoğrafı birleştirerek kendilerince kompozisyon yapabildiklerini belittiler. Ön test soruları ile küçük çaplı bir kolaj bilgileri olduğu bilgisine varıldı.

4.4. Öğrencilerin Kolajı Öğrendikten Sonraki Bilgileri

Öğrenciler kolaj tekniğini kavradıktan sonra birçok malzemeyi resimlerinde kullanabilmeyi öğrendiler. Daha özgür düşünebilmeyi, düşündüklerini belli kompozisyonda oturtabilmeyi öğrendiler. Kolaj çalışmaları yapan sanatçıları, sanatçı resimlerini, hangi malzemeleri kullandıklarını, kendi çalışmalarında neler kullanabileceklerini öğrendiler.

4.5. Öğrencilerin Çalışmalarının Değerlendirilmesi

Deney grubu öğrencilerinin çalışmalarının değerlendirilmesi; öğrenciler yapılan araştırma çalışması sonucunda gerek ön test gerek sunum sonrası kolaj tekniğine dair bir çok bilgi sahibi olmuştur. Tüm bu çalışmalar sonucunda da SPSS21 programı sonrasında nicel veriler elde edilmiştir. Bunun dışında uzman görüşü alınarak rubric derecelendirme ölçeği yapılmıştır. Bunun sonucunda da öğrencilerin çalışmaları değerlendirilmiştir. Deney grubuna ait yapılan Rubric sonucu aşağıdaki tablodadır. Bunun sonucunda da çalışmaların yeterli ve yetersiz olduğu belirlenmiştir. 30

öğrencinin olduğu deney grubunun çalışmaları yeterli görülmüş olup konu öğrenilmiştir.

4.5.1. Kolaj değerlendirme Ölçeği

Deney grubu- Sezai Karakoç Ortaokulu 30 Öğrenci

(5) Çok İyi (4) İyi (3) Orta (2)Yeterli (1)Yetersiz

	Kompozisyon	Özgünlük	Görsel algı	Materyal kullanımı	Konuyu öğrenme
Ö1	5	4	4	5	5
Ö2	3	5	4	4	5
Ö3	5	4	5	3	4
Ö4	5	4	4	4	5
Ö5	5	4	5	5	5
Ö6	3	2	4	5	5
Ö7	4	5	4	5	5
Ö8	5	3	3	4	4
Ö9	4	5	4	5	5
Ö10	2	4	4	5	4
Ö11	3	5	5	5	4
Ö12	5	5	3	5	5
Ö13	4	4	4	5	5
Ö14	3	4	4	4	5
Ö15	5	4	3	4	4
Ö16	5	5	5	5	4
Ö17	5	3	4	3	5
Ö18	5	3	5	4	5

	Kompozisyon	Özgünlük	Görsel algı	Materyal kullanımı	Konuyu öğrenme
Ö19	3	4	3	4	5
Ö20	4	5	5	5	5
Ö21	5	4	4	4	5
Ö22	4	3	4	5	5
Ö23	5	4	4	3	5
Ö24	4	3	5	5	4
Ö25	3	5	3	4	4
Ö26	4	4	5	4	4
Ö27	5	5	4	5	5
Ö28	3	3	4	5	4
Ö29	5	4	4	5	3
Ö30	4	5	5	4	5

Bu araştırma çalışmasında uzman görüşü alınarak öğrencilerin çalışmalarının değerlendirilmesi için Rubric değerlendirme ölçeği kullanılmıştır. Gerekli puanlamalar sonucunda deney grubunun başarılı olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmanın sonucunda öğrenci çalışmalarının incelenmesiyle öğrencilerde özgünlük ve yaratıcılık seviyesinde bir artış olduğu gözlenmiştir. Bunun yanı sıra öğrencinin özgüveni de gelişmiştir. Bu da kolaj tekniği konusunun anlaşıldığına ve tekniğin uygulamaya döküldüğünde başarılı olunduğunun bir göstergesidir.

Öğrenci çalışmalarından birkaç örneğin değerlendirilmesi;

Resim 4.1. Ö5 Kodlu Öğrenci Çalışması

Ö5 kodlu öğrencinin yapmış olduğu çalışma gayet başarılıdır. Gerek kompozisyon, gerek malzeme kullanımında, doluluk boşluk, görsel algı çerçevesinde kolaj tekniği konusunu kavradığı görülmektedir. Öğrenci “Kız” adlı çalışmasında malzemeyi kullanırken yaratıcılığını kullandığı ve özgüveninin geliştiği de açıkça görülmektedir. Gerek düşünsel gerek biçimsel olarak çalışma başarılıdır. Kolaj tekniğinin kavrandığı görülmektedir.

Resim 4.2. Ö30 Kodlu Öğrenci Çalışması

Ö16 kodlu öğrencinin kolaj çalışması başarılıdır. Kompozisyon, doluluk boşluk, malzeme kullanımı renkleri gereği çalışma rubric (derecelendirme ölçeği) e göre başarılıdır. Öğrencinin özgürce ve yaratıcılığını da kullanarak yapmış olduğu “Anka Kuşu” adlı çalışma kolaj çalışması değerlendirmesi açısından başarılıdır.

Resim 4.3. Ö9 Kodlu Öğrenci Çalışması

Ö9 kodlu öğrenci çalışması diğer çalışmalardan biraz daha farklı olup daha soyut ve geometrik formlar kullanılmıştır. “Soyut” adlı çalışma da öğrenci biraz da olsa Picasso’dan etkilenmiştir denilebilir ama kurmuş olduğu kompozisyon dolayısı ile başarılıdır.

Resim 4.4. Ö16 Kodlu Öğrenci Çalışması

Ö16 kodlu öğrenci çalışması objelerden oluşturmuş olduğu kompozisyonla “Natürmort” adlı çalışmayı ortaya çıkarmıştır. Öğrenci kolaj çalışmasını biraz da olsa mozaik tarzına çevirmiş fakat oluşturmuş olduğu kompozisyon, renkler, görsel algı, özgünlük, konuyu öğrenme açısından başarılıdır denilebilir.

BÖLÜM V: SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma, Van ilinin Erciş ilçesinde Sezai Karakoç Ortaokulu'nda öğrenim gören 7. sınıf öğrencileri üzerinde yapılmıştır. 7. sınıf ortaokul öğrencisi üzerinde sanatsal etkiler uyandırıp görsel sanatlar dersinde öğrenciye birçok katkı sağlamıştır.

5.1. Sonuç

Toplumsal ve kültürel açıdan hızla gelişen ve değişen dünyada birçok yeni sanatlar ortaya çıkmaktadır. Sanatın ve sanatçının geliştirilebilmesi içinse buna dair ortamların oluşturulması gerekmektedir. Ortamın oluştuğu takdirde destek verildiğinde sonuçlar olumlu olacaktır. Bu çalışmada da ortaokul 7. Sınıflara kolaj tekniği hakkında bilgiler verilerek uygulama yapıldı. Yapılan araştırmalar incelendiğinde olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır.

1. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusu öğrencilerin sanatsal gelişimlerine olumlu yönde katkı sağlamıştır. Çeşitli malzemelerle yaratıcılıklarını da kullanarak farklı malzemeler kullanmışlardır.
2. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun, öğrencilerin sanatçı eserlerini incelerken eserleri sorgulama ve analiz etmeleri öğrencilerin farklı düşünebilme yeteneklerini ortaya çıkarmalarına yardımcı olmuştur.
3. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun öğrencilerin kolaj uygulaması yaparken çeşitli malzemeleri kullanmaları açısından faydalı olmuştur. Öğrenciler birçok malzeme kullanarak çalışmalar yapabileceğini görmüşlerdir.
4. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitime etkisinin incelenmesi konusunun öğrencilerin ürettikleri çalışmalara dair kendilerine ait olması ve yaptıkları diğer çalışmalarla karşılaştırabilmeleri açısından olumlu olmuştur. Farklı çalışmaları görerek farklı yorumlar yapabilme yetenekleri gelişmiştir.

5. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitimine etkisinin incelenmesi konusu, müfredatta ayrılan süre için çok da yeterli değildir. Biraz daha zaman ayrılırsa daha ayrıntılı işlenebilmekte ve akabinde de daha iyi olacaktır.
6. Kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitimine etkisinin incelenmesi konusu, uygulama sürecini olumlu etkilemiş ve öğrencilerin sanatsal yaratıcılıklarına olumlu yansımıştır.
7. Öğrencilerin kolaj konusunu öğrenerek sanat eğitimine katkıda bulunabilmesi ve her türlü malzemeyi kullanarak yapılan çalışmalarla öğrencinin özgüven oluşturmaları sağlanmıştır.

5.2. Tartışma

Bu araştırmanın yapılmasında ortaokul 7. Sınıf düzeyi öğrencilerin kolaj tekniği konusunu kavraması ve sanat eğitimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

7. sınıf düzeyi öğrencilerin kolaj tekniğini anlaması onu sanatsal yaratıcılıkları ile yeni çalışmalar yapması sağlanmıştır. Bunun yanı sıra yeni sanatçılar öğrenmişler ve sanatçıların eserlerini incelemeyi öğrenmişlerdir. Ayrıca kendi çalışmalarını arkadaşlarının çalışmalarını da yorumlamayı öğrenmişler ve özgüvenlerinin gelişmesine katkı sağlanmıştır. Bütün bu çalışmalar sonucunda öğrenciler kesin kanıtlanmış araştırma ve sonuçlarla farklılık göstermişlerdir. Yapılan çalışmalar dahilinde ön test son test sonucunda kolaj tekniğinin öğrenildiği öğrencilerin bu konuda başarılı çalışmalar yaptığı sonucuna varılmıştır.

5.3. Öneriler

Van Erciş Sezai Karakoç Ortaokulu'nda 7. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulanan farklı malzemeleri kullanarak yapılan çalışmaları içeren nicel araştırma sonuçlarına göre aşağıda belirtilen öneriler getirilmiş:

Öğrencilere yönelik öneriler;

- Çocuğun sanatsal gelişimi için, resim derslerinde daha çok yaşadığı kültürü tanıması ve estetik bakışı geliştirilmelidir.

- Yaratıcılıklarını geliştirebilmek için düşünmelerini, düşündüklerini yorumlamalarını sağlamak gerekmektedir.
- Görsel sanatlar dersinde kolaj çalışmasına yönelik sürenin biraz daha uzun olması gerekmektedir.
- Öğrencilerin çevreye, mekana, düşünce güçlerine, yaratıcılıklarına ışık tutacak sanat akımlarının ışığında gelişebilmeleri sağlanmalı, analiz edilip sentezlenmelidir.
- Öğrenciler için doğru bir sanat anlayışını kavrayabilmesi için geçmişten gelen sanat anlayışını, içinde bulunduğu sanat anlayışını özümsemesi gerekmekte yaratıcılığı ve verimliliği artırıcı hareketlerde bulunmaları geliştirilmelidir.
- Sanat eğitiminin çocuklara küçük yaşlarda verilmesi gerekmektedir. Ayrıca sanat eğitiminin çocuğa yönelik yapılması sağlanmalıdır. Çocuğun anlayabileceği sanat eseri ortaya çıkarabilmesi sağlanmalıdır. Daha çok bütünden parçaya çalışmalar yapmaları sağlanmalıdır.
- Okullarda da tekniğe yönelik çalışmaların yapılması ve desteklenmesi gerekmektedir. Gerek atölye ortamının gerekse öğretmenlerin tekniğe dair malzemeleri yeteri derecede sağlayabilmeleri açısından bir bütünlük teşkil etmelidir.
- Araç gerek kullanımı açısından çocuklara gerekli olan bütün olanaklar sağlanmalıdır. Hayal gücünü en üst seviyeye çıkarabilecek ortamın hazırlanması çocuklar açısından fayda sağlayacaktır. Bu nedenle gerekli ortam sağlanmalıdır.

MEB’e yönelik öneriler;

- Öğrencilerin 7.sınıfa geldiğinde Görsel Sanatlar dersi adı altında sanatsal birikimlerinin artması ve bu artışın farkında olmaları beklenir. Bu araştırmanın sonucunda Milli Eğitim Bakanlığı’nın yayınladığı Görsel Sanatlar Dersi müfredat programı esnetilebilir ve geliştirilebilir.
- Öğrencilerin belli bir birikimlerinin olması sağlanarak farkındalık düzeylerinin arttırılması için bu çalışmada kullanılan ön test son teste benzer testler öğrencilere uygulanabilir.
- Öğrencilerin kazanımları öğretmenlerle iş birliği içerisinde çoğaltılabilir.

Öğretmenlere yönelik öneriler;

- Öğretmenler öğrencileri teşvik etmeli, onları cesaretlendirmelidir.

- Öğrencilere kendi bilgileri doğrultusunda geliştirmeli ve araştırmaya dayalı çalışmalarda da öğrenciyi aktif hale getirmelidir.
- Öğrencilerin özgüvenlerini arttırıcı girişimlerde bulunmalıdırlar. Örneğin çalışmalarını sergilemek vs.
- Uygulamaya yönelik öneriler;
- Kolaj tekniği 4 haftalık ders süresini kapsamıştır. Bu araştırma uygulaması daha uzun süre tutulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Adalı, A. (1996). Kolajın tarihsel oluşumu. *Toplumbilim Dergisi*, 4, 67-75.
- Akkaya, T. (2014). *Akademik ve disiplinlerarası yeni sanat eleştirisi kuramı*. İstanbul: Arkeoloji Yayınları.
- Alparslan, G.U. ve Bulut, Ü. (2018). Görsel sanatlar öğretmen adaylarının modern resmi algılamalarında kolaj tekniğinden yararlanılması: Eylem araştırması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43, 77-91.
- Antmen, A. (2010). *20. yüzyıl batı sanatında akımlar*. İstanbul: Sel Yayıncılık.
- Arık, A. (1987). *Yaratıcılık*. Ankara: Ayyıldız Yayıncılık.
- Artut, K. (2004). *Sanat eğitimi kuramları ve eğitimi*. Ankara: Anı Yayınları.
- Ataman, A. (2005). *Gelişim ve öğrenme*. Ankara: Gündüz Yayınları.
- Ayaydın, A., Vural, D. Ü., Tuna, S. ve Yılmaz, M. G. (2009). *Sanat eğitimi ve görsel sanatlar öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Batur, E. (2009). *Modernizmin serüveni*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- Baudrillard, J. (2010). *Sanat komplosu*. E. Gen ve I. Ergüden (Çev.). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Becker, H. S. (2013). *Sanat dünyaları*. E. Yılmaz (Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Beyoğlu, A. (2015). Sanat eğitiminde kolaj tekniği ve richard hamiltonın eser örneğinin incelenmesi. *Ege Eğitim Dergisi*, 16, 225-241.
- Bloom, S. R. (2006). *Digital collage and painting*. Canada: Elsevier Inc.
- Brockelman, T.P. (2001). *The frame and the mirror*. USA: Northwestern University Press Evanston Illinois.
- Buchholz, E. L. & Zimmermann, B. (2005). *Pablo picasso hayatı ve eserleri*. M. Dumanoglu (Çev.). İtalya: Literatür Yayınları.
- Bulut, Ü. (2003). Plastik sanatlar eğitiminde desen çalışmaları. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18, 21-24.
- Carroll, N. (2012). *Sanat felsefesi*. G. Korkmaz Tirkeş (Çev.). Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Cebeci, S. (1994). *Bilimsel araştırma ve yazma teknikleri*. İstanbul: Alfa Yayınları.
- Cumming, R. (2008). *Sanat*. China: İnkılap Yayınları.
- Demir, S. B. (2012). Buluntu nesnede işlevsel kodların değişimi ve yorumlanması, *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Heykel Anasanat Dalı Yüksek Lisans Sanat Eseri Çalışması Raporu*, Ankara.

- Erdoğan, F. N. (2007). *İlköğretim okullarında (6,7ve 8 sınıflarda) kolaj tekniğinin eğitime katkısı*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul. https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/TezGoster?key=wBmNpkQC9Nhi90NLW7E7-dN4OVroGZKZGDv_Qqn5pqCZYcnxcs3ZXaA_ZBPshyVF
- Eroğlu, Ö. (2006). *Resim sanatı sözlüğü*. İstanbul: Nelli Sanatevi Yayınları.
- Ersoy, A. (2002). *Sanat kavramlarına giriş*. İstanbul: Yorum Sanat Yayıncılık
- Erzen, J. N. (1975). Sanat tanımları ve sanat üzerine. *ODTÜ Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 2, 319-327.
- Fischer, E. (2012). *Sanatın gerekliliği*. C. Çapan (Çev.). İstanbul: Yazın Basın Yayıncılık.
- Gombrich, E. H. (1992). *Sanat ve yanılsama*. A. Cemal (Çev.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Gombrich, E. H. (2011). *Sanatın öyküsü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Gülek, S. (2015). *Çocukların dünyası*. İstanbul: Rağbet Yayınları.
- Güneş, N. (2013). *Resim sanatında kolaj, asamblaj ve Türk resmine yansımaları* (Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi SBE, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Resim İş Eğitimi Bilim Dalı. Edirne. Erişim adresi: <http://dspace.trakya.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/1/1547/0109476.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Güvemli, Z. (1982). *Sanat tarihi*. İstanbul: Varlık Yayınları.
- Heidegger, M. (2007). *Sanat eserinin kökeni*. F. Tepebaşı (Çev.). Ankara: De ki Yayınları.
- İpşiroğlu, N. M. (2011). *Sanatta devrim*. İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- İpşiroğlu, N. M. (2012). *Oluşum süreci içinde sanatın tarihi*. İstanbul: Hayalperest Yayınevi.
- İsmek. (2014). *Çocuk gelişimi eğitimi ve bilişsel gelişim*. MEB. Erişim adresi: http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Bili%C5%9Fsel%20Geli%C5%9Fim.pdf
- Jonhson, B. & Christensen, L. (2014). *Eğitim Araştırmaları*. S. B. Demir (Çev.). Ankara: Eğiten Kitap Yayınları.
- Kaplanoglu, L. (2010). Sanatsal bir değer olarak “kolaj”. *Sanat Dergisi*, 97-104.
- Karayağmurlar, B. ve Tan, C.A. (2003). Sanat yoluyla eğitim kuramının eğitim üzerindeki etkileri. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8, 65-80. Erişim adresi: <http://e-dergi.atauni.edu.tr/ataunikkefd/article/view/1021003846/1021003673>
- Kınay, C. (1993). *Sanat tarihi*. Ankara: Gaye Filmcilik, Matbaacılık.
- Kol, S. (2011). Erken çocuklukta bilişsel gelişim ve dil gelişimi. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 1-21. Erişim adresi: <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/sakaefd/article/download/5000003841/5000004352>

- Kutluer, G. (2015). Gelişim süreçlerinde çocuk resminin yeri. *Ekev Akademi Dergisi*, 63, 403-410. Erişim Adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/62990>
- Leroy, C. K. (2006). *Gerçeküstücülük*. M. T. Yalım (Çev.). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Mengüşoğlu, T. (2008). *Felsefeye giriş*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Menke, C. (2015). *Sanatın gücü*. N. Z. Koç (Çev.). Ankara: Hece Yayınları.
- Öğüt, Ç. G. (2008). *Popüler kültürün toplumsal etkileri ve pop sanat*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim Anasanat Dalı, İzmir.
- Pooke, G. ve Whitham, G. (2012). *Sanatı Anlamak*. (2. Baskı). T. Göbekçin (Çev.). İstanbul: Optimist Yayınları.
- San, İ. (2008). *Sanat ve eğitim*. Ankara: Ütopya Yayınevi.
- Şahiner, R. (2008). *Sanatta postmodern kırılmalar*. İstanbul: Yeni İnsan Yayınevi.
- Tolstoy. (2011). *Sanat nedir*. A. Baran Dural (Çev.). İstanbul: Bilge Karınca Yayınları.
- Tunalı, i. (2013). *Estetik..* İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yavuzer, H. (1992). *Resimleriyle Çocuk*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

İnternet Kaynakları (Resimler)

- Resim 1:** <http://www.abcgallery.com/P/picasso/picasso192.html> 24 Şubat 2018 tarihinde edinilmiştir.
- Resim 2:** <http://www.istanbulsanatevi.com/sanaticilar/soyadi-b/braque-georges/georges-braque-keman-ve-pipo-1445/> 2 Mart 2018 tarihinde edinilmiştir.
- Resim 3:** <https://www.metmuseum.org/art/libraries-and-research-centers/leonard-lauder-research-center/cubist-collection/a-closer-look/gris-cup-glasses-and-bottle-le-journal> 3 mart 2018 tarihinde edinilmiştir.
- Resim 4:** <https://www.christies.com/lotfinder/Lot/kurt-schwitters-1887-1948-mz-193-5869130-details.aspx> 2 Mart 2018 tarihinde edinilmiştir.
- Resim 5:** https://www.moma.org/learn/moma_learning/jean-hans-arp-untitled-collage-with-squares-arranged-according-to-the-laws-of-chance-1916-17 2 Mart 2018 tarihinde edinilmiştir.
- Resim 6:** http://ayay.co.uk/background/futurist_art/carlo_carra/interventional-event/ 3 mart 2018 tarihinde edinilmiştir.
- Resim 7:** <http://dadasurr.blogspot.com.tr/2010/02/pre-dada-arthur-cravan.html> 10 Mart 2018 tarihinde edinilmiştir.
- Resim 8:** <http://christinazendt.blogspot.com.tr/2012/01/umberto-boccioni-charge-of-lancers-1915.html> 10 Mart 2018 tarihinde edinilmiştir.

EKLER

Ek 1: Uygulama İzni Yazısı

 T.C.
VAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 77157353-821.99-E.6825820
Konu : Uygulama İzni

03.04.2018

MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim-İş Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencisi Ezgi KOŞTUROĞLU'na ait Müdürlüğümüzün 26/03/2018 tarih ve 6141010 sayılı onay yazısı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hasan TEVKE
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek : İl onay yazısı
Komisyon Kararı

Güvenli Elektronik İmza
Aslı ile Aynıdır
Cemal ÖZEL
04.04.2018

Öğr. İf. D. B. Baş
16.04.18
M.B.

Adres: Abdurrahman Gazi Mah. İskele cad. Çalı durağı 65040 VAN
Elektronik Ağ: <http://van.meb.gov.tr>
e-posta: ahperiaras@hotmail.com

Bilgi için: P.ARAS
Tel: 0 (432) 222 41 62
Faks: 0 (432) 222 41 61

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b09a-6ba0-3121-b755-1b2f kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
VAN VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 77157353-821.99-E.6141010
Konu : Uygulama İzni

26/03/2018

İL MAKAMINA

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim İş Öğretmenliği tezli yüksek lisans programı öğrencisi Ezgi KOŞTUROĞLU'nun " 7 sınıf görsel sanatlar dersinde kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitimine etkisinin incelenmesi" konulu tez çalışmasını Erciş İlçesi Sezai Karakoç Ortaokulunda yapmak istediklerine dair izin yazıları incelenmiştir.

Söz konusu tez çalışmasının Müdürlüğümüzce oluşturulan "Anket uygulama ve Araştırma İzin Talepleri Komisyonu" tarafından incelenmiş olup 20/03/2018 tarih ve 52 no.lu karar ile belirtilen açıklamalar doğrultusunda uygulanması; Ayrıca denetimleri ilgili okul ilçe milli eğitim müdürlükleri tarafından gerçekleştirilmek üzere derslerin aksatılmaması kaydıyla ve gönüllülük esasına göre yapılması müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim

Adem ÇİFTÇİ
İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

Uygun görüşle arz ederim.

Hasan TEVKE
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
...26/03/2018.../2018

Sinan ASLAN
Vali a.
Vali Yardımcısı

.../2018 P.ARAS VHKI
.../2018 A.ÇİFTÇİ Md.Yrd.
.../2018 H.TEVKE MÜD

Kaymakamlığa yazılı olarak.

Adres: Abdurrahman Gazi Mah.İskele cad.Çalı duruğu 65040 VAN
Elektronik Ağ: <http://van.meb.gov.tr>
e-posta: ahperiazas@hotmail.com

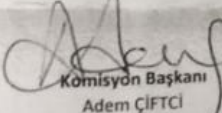
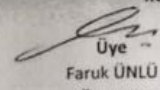
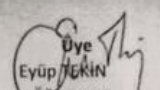
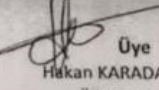
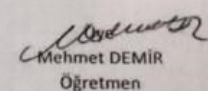
Bilgi için: P.ARAS
Tel: 0 (432) 222 41 62
Faks: 0 (432) 222 41 61

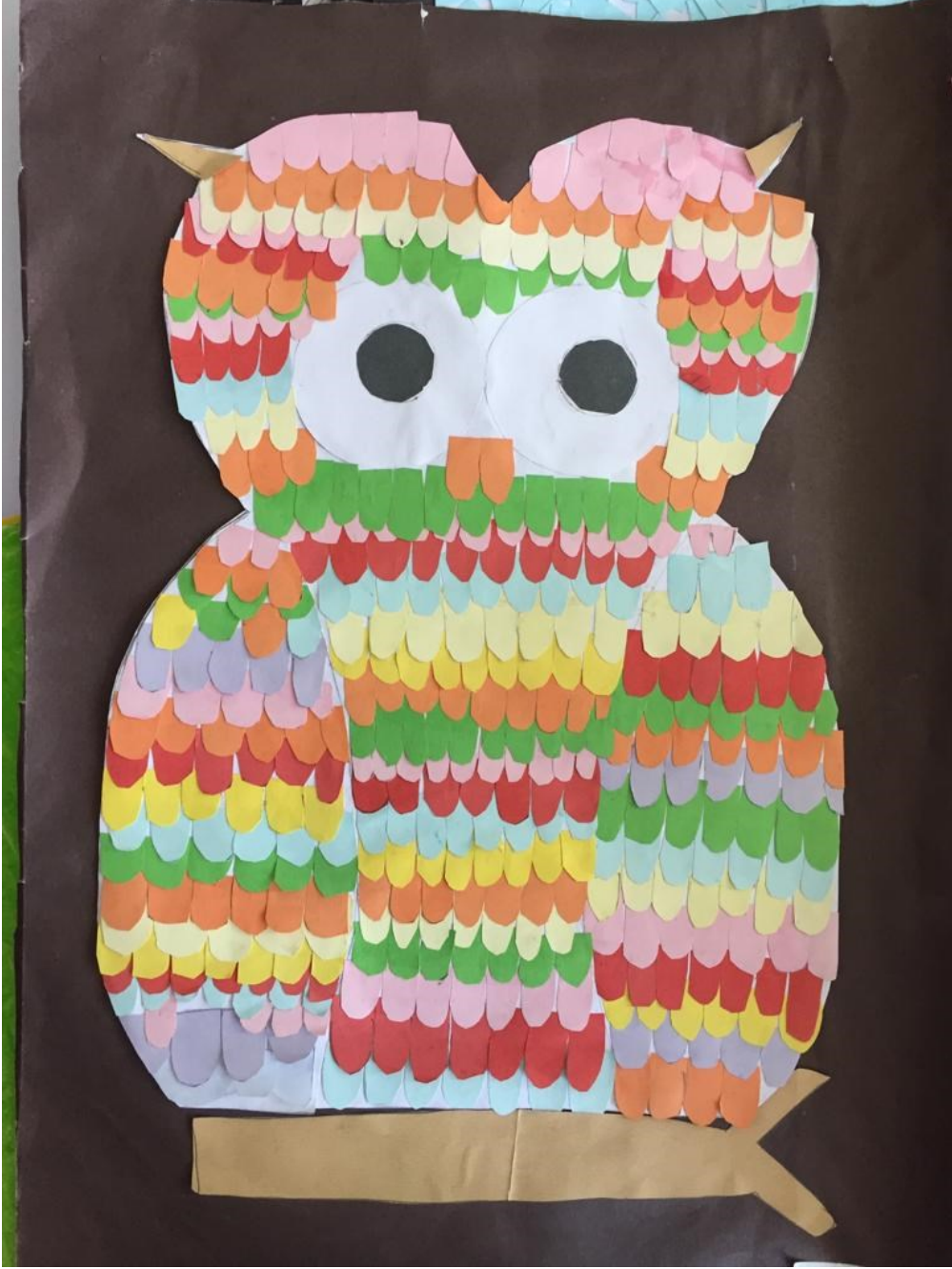
Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden f1a4-2e12-3135-b86a-3860 kodu ile teyit edilebilir.

SAYI: 2017/52

TARİH: 20/03/2018

Araştırma ve Değerlendirme Komisyon Kararı

ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Ezgi KOŞTUROĞLU
Ünvanı	Tezli Yüksek Lisans Programı Öğrencisi
Kurumu/Üniversitesi	Marmara Üniversitesi
Araştırma Yapılacak İl İlçe	Erciş İlçesi Sezal Karakoç Ortaokulu
Araştırma Yapılacak Eğitim Alanı	Sezal Karakoç Ortaokulunda okuyan öğrencilere
Araştırmanın Konusu	7.sınıf görsel sanatlar dersinde kolaj tekniği uygulamalarının sanat eğitimine etkisinin incelenmesi
Araştırma/Proje/Ödev/Tez Önerisi	Tez Çalışması
Yazı ekleri:Dilekçe, eğitim bilimleri enst.müd. Yazısı	
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
Yukarıda ayrıntıları yazılı bulunan Anket/Araştırma belgeleri incelenmiştir.Yapılan inceleme sonucunda Komisyonumuz; a) Araştırma öneri ve veri toplama için kullanılacak görüşme tekniklerinde ,Anayasa ve Milli Temel Kanunu ile Millî ve manevî değerlere aykırı, kişilik haklarını ihlal edici ,cinsiyet,din ve ırk ayırımı kötürükleyici,belli politik yaklaşımları destekleyici,insan hakları Evrensel Beyannemesi'ne suç kabul edilen hususları içeren, kişilik ve aile mahremiyetini ifşa edici söz,ular,ifadeler kullanılmaması, b) Yapılacak görüşmelerde içerik ve kapsam yönünden Türk Millî Eğitiminin Genel amaçlarına uygun olması,katılımcıların kişilik haklarına uymada sakınca veya konu dışı çağrışım oluşturacak ifade ve anlatımlara yer verilmemesi c) Sözkonusu veri toplama talebinin uygulanmasında gönüllülüğün esas alınması, d) Elde edilen verilerin başvuru amacı dışında herhangi bir yerde basılı yada görsel medyada kullanılmaması, e) Okullarda Yapılacak çalışmalar için ilgili okul müdürlüğünün en az 3 gün önceden bilgilendirilmesi, f) Veri toplama sürecinin ilgili eğitim kurumunu kurumunda eğitim ve öğretimi aksatmayacak ve 2017/2018 eğitim öğretim yılının son iş günü sonlandırılacak şekilde planlanması gibi hususların yerine getirilmesi kaydıyla çalışmanın yapılmasını uygun görmüştür.	
Komisyon Kararı	Oy Birliği ile alınmıştır.
KOMİSYON Komisyon Başkanı Adem ÇİFTÇİ İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı Üye Faruk ÜNLÜ Öğretmen Üye Eyüp FERİDİN Öğretmen Üye Hakan KARADAŞ Öğretmen Mehmet DEMİR Öğretmen	

Ek 2: Öğrencilerin Çalışmalarından Örnekler

Ek 3: Uygulama Aşamasındaki Fotoğraflar

